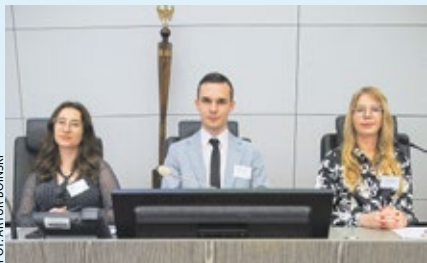

Młodzi rządzą

12 czerwca odbyła się w Poznaniu inauguracyjna sesja Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego I kadencji. Podczas obrad radni złożyli ślubowanie, odebrali zaświadczenia o wyborze, a następnie wyłonili ze swojego grona prezydium izby i jej sekretarza. Wybrali również skład Komisji Regulaminowej. ▶ str. 8-9

FOT. ARTUR BOJINSKI

Wakacje od wojny

Od początku rosyjskiej agresji na Ukrainę samorząd województwa szczególną wagę przywiązuje do inicjatyw na rzecz naszego partnerskiego regionu – obwodu charkowskiego. Jedną z nich jest wakacyjny pobyt w Wielkopolsce 80 młodych Ukraińców z Charkowa i okolic. Dla gości zaplanowano wiele atrakcji. ▶ str. 2

Sprzeciw radnych

Podczas czerwcowej sesji radni w specjalnym stanowisku wyrazili sprzeciw wobec ministerialnej decyzji o redukcji liczby punktów informacyjnych funduszy europejskich w Wielkopolsce. Nie przyjęto natomiast proponowanego przez PiS stanowiska „w sprawie obniżenia się poziomu kultury debaty politycznej”. ▶ str. 4

lipiec 2023
nr 7 (266)

MONITOR

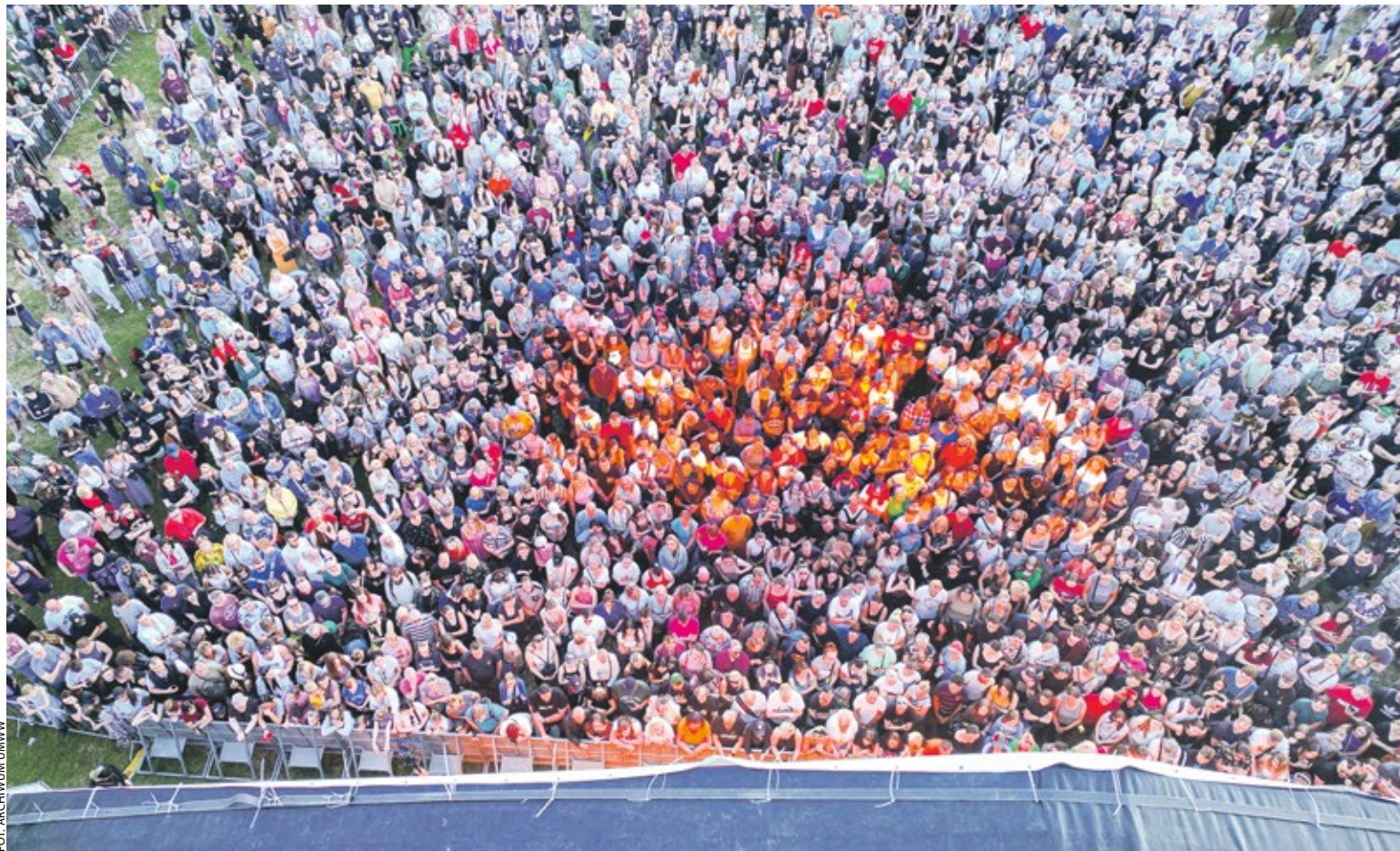
WIELKOPOLSKI MAGAZYN SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA

rok XXIII
ISSN 1642-0918

Wszyscy tworzymy samorządową wspólnotę

Świętowaliśmy 25-lecie funkcjonowania województwa wielkopolskiego.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Wykonane z drona, tuż przed koncertem Agnieszki Chylińskiej, pamiątkowe zdjęcie uczestników jubileuszowego pikniku na poznańskiej Cytadeli.

Na kilka sposobów zaakcentowano w Wielkopolsce 25 lat, jakie minęło od uchwalenia przez Sejm ustawy, powołującej do życia samorządu województwa.

Prawie 10 tysięcy mieszkańców regionu przyjęło zaproszenie marszałka Marka Woźniaka na PIKNIK NA FEST!, który odbył się 10 czerwca na poznańskiej Cytadeli. Wydarzeniu, podczas

którego przygotowano mnóstwo atrakcji, w tym występy gwiazd polskiej sceny muzycznej, towarzyszyło hasło: „Dumni z Wielkopolski”.

– 25 lat Samorządu Województwa Wielkopolskiego to okres co najmniej jednego pokolenia. Dlatego uznaliśmy, że to najwyższy czas, aby nas lepiej poznać, zaprzyjaźnić się z nami i przy tej jubileuszowej okazji po prostu się spotkać – powitał uczestni-

ków pikniku Marek Woźniak. – Poznajcie nas i pamiętajcie, bo wszyscy razem tworzymy samorząd województwa, a naszą rolą jest tylko gospodarzyć tą wspólnotą, która obejmuje cały region i wszystkich jego mieszkańców.

Wcześniej, 5 czerwca w Sali Ziemi Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyła się uroczysta gala, nazwana przez marszałka „spotkaniem przyjaciół samorządu”. W jej

trakcie Marek Woźniak wręczył okolicznościowe medale ustanowione z okazji jubileusza regionalnej wspólnoty. Otrzymał je parlamentarzysty, członkowie zarządu województwa, sejmikowi radni oraz inne osoby zaangażowane w budowę silnego samorządu.

Z okazji jubileuszu 25-lecia specjalne stanowisko, podkreślające znaczenie województwa w procesie budowy demokratycznej i wolnej Pol-

ski, przyjęli uczestnicy posiedzenia Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP, który obradował 15 czerwca w Poznaniu. Z kolei o aktualnych wyzwaniach samorządowych wspólnot, w tym o relacjach ze stacjonującymi w Polsce żołnierzami USA, rozmawiali na swoim konwencie marszałkowie województw, którzy do stolicy Wielkopolski przyjechali 13 czerwca. ▶ str. 6-7

Nagrodzeni za kulturę

Podczas uroczystości, która odbyła się 16 czerwca w Teatrze Nowym w Poznaniu, wręczono marszałkowskie nagrody i stypendia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury.

▶ str. 2

Znów miliony dla szpitali

Prawie 140 milionów złotych wartość są w sumie „pocovidowe” unijne dotacje z WRPO 2014-2020 przekazane w ostatnich dniach przez samorząd województwa wielkopolskim szpitalom.

str. 3

Dla ochłody

Fontanna to element tak zwanej małej architektury, który istnieje chyba tak długo, jak długo człowiek mieszka w miastach. Co „dla piękna i ochłody” stawiano przez lata w Poznaniu?

▶ str. 10

U generała

Uczniowie szkół noszących imię generała Jana Henryka Dąbrowskiego po raz kolejny spotkali się na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Winnej Górze, gdzie zorganizowano specjalny zlot.

▶ str. 11

Inna strona samorządu

Czy samorządowcy potrafią być „zaklinaczami deszczu”? Co radny szykuje sobie w „Dziekance”? Czy można uczestniczyć w obradach komisji na grzbiecie konia? Kto powiedział, że trzoda ledwo dyszy? ▶ str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński

HISTORIA
I PRZYSZŁOŚĆ

Sporo się działo w związku z 25. rocznicą ustanowienia przez parlament samorządu województwa i przy okazji tego jubileuszu, co znajduje odzwierciedlenie na naszych łamach. O historii i dokonaniach ćwierćwiecza naszej regionalnej wspólnoty pisaliśmy przed miesiącem. Teraz relacjonujemy m.in. wielki piknik, podczas którego – dzięki masowemu przyjęciu przez Wielkopolan zaproszenia marszałka – przypomniano, że przecież samorząd to nie (tylko) radni, marszałkowie i urzędnicy, ale cała wspólnota zamieszkująca dany obszar. Świetnie się złożyło, że akurat w tym jubileuszowym okresie to właśnie w Poznaniu odbyły się posiedzenia konwentów marszałków i przewodniczących sejmików. Można było przypomnieć, że stolica Wielkopolski to w naszej najnowszej historii także stolica polskiej samorządności. Mnie najbardziej jednak cieszy konstatacja, że nasz samorząd ma przed sobą – przynajmniej jeśli chodzi o działających w nim ludzi – także dobrą przyszłość. Ten ostatni wniosek można wysnuć na podstawie obserwacji inauguracyjnej sesji Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. ■

Monitorują eurofundusze

W Poznaniu obradował komitet monitorujący eurofundusze dla regionu, a w Koninie powołano gremium sterujące projektem „LIFE After Coal”.

Wielkopolska stawia na współpracę, która wykracza poza obszar jednej gminy. 27 czerwca debatowano o tym w UMWW podczas kolejnego posiedzenia komitetu monitorującego program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

– Zdecydowaliśmy, żeby w naszym programie unijnym rozszerzyć formułę zintegrowanych inwestycji terytorialnych. Do istniejących ZIT-ów w aglomeracji poznańskiej i kalisko-ostrowskiej dołączamy obszary miejskie w: Pile, Gnieźnie, Koninie, Lesznie oraz w Kole i Turku – podkreśla marszałek Marek Woźniak. – Doświadczenia ostatnich lat pokazują, że ZIT-y pomogły w utrwaleniu współpracy między

dzy JST. Efektem są projekty, których realizacja wykraczała poza obszar jednej gminy.

Gremium przyjęło też kryteria wyboru projektów do kilku zbliżających się konkursów oraz strategię komunikacji funduszy europejskich.

29 czerwca w konińskim Centrum Kultury i Sztuki Oskard powołano z kolei 39-osobowy zespół komitetu sterującego projektem „LIFE After Coal”, czyli życie po węglu. Tworzą go przedstawiciele partnerów i beneficjentów unijnego przedsięwzięcia (samorządowcy, naukowcy, działacze trzeciego sektora, NFOŚiGW), które ma pozwolić na realizację do 2040 r. tzw. strategii neutralności klimatycznej wschodniej Wielkopolski.

Akty powołania jego członkom wręczył Jacek Bogusławski z zarządu województwa, a lista nazwisk jest dostępna na stronie umww.pl. RAK

STO LAT OD URODZIN NOBLISTKI

Okolicznościowa ekspozycja, przypominająca 100. rocznicę urodzin Wisławy Szymborskiej, została zaprezentowana na froncie Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu. Już 24 października sejmik ustanowił rok 2023 Wielkopolskim Rokiem Wisławy Szymborskiej. Wskazywano wówczas m.in. na chęć przypomnienia wielkopolskich korzeni urodzonej w Kórniku polskiej noblistki oraz docenienia roli poezji w naszym życiu. ABO

Wakacje od wojny

Wielkopolska po raz kolejny zapewniła wypoczynek grupie dzieci i młodzieży z obwodu charkowskiego.

Od początku rosyjskiej agresji na Ukrainę samorząd województwa szczególną wagę przywiązuje do inicjatyw na rzecz naszego partnerskiego regionu – obwodu charkowskiego. Jedną z nich jest, organizowany już po raz kolejny, wakacyjny pobyt w Wielkopolsce młodych Ukraińców z Charkowa i okolic.

– Często powtarzam, jak ważne jest to, byśmy się nie znużdziли pomaganiem naszym sąsiadom z wschodniej granicy. Od początku wojny w Ukrainie działamy na różnych frontach. Ważna jest i ta duża pomoc, i takie gesty – podkreśla marszałek Marek Woźniak. – Cieszę się, że możemy przyjąć naszych młodych gości i zapewnić, że u nas zawsze spotkają się z serdecznym przyjęciem.

Tym razem przyjechała do nas grupa 80 dzieci i młodzieży z 10 opiekunami. Pochodzą z obszarów dotkniętych

Z gośćmi z Ukrainy spotkała się w Poznaniu Paulina Stochniałek z zarządu województwa.

rosyjską agresją – Charkowa i jego okolic, miast Bałaklija i Kupiańsk oraz gmin Wilchiwska, Derhacze, Złocziwska, Rohańska, Starosałtiwska i Cyrkuniwska.

Ich pobyt zaplanowano na 4-16 lipca. Przewidziano dla nich zajęcia artystyczne i rekreacyjne, a także zwiedzanie m.in. Poznania, Gniezna, Kórnik, Puszczykowa.

Na początku turnusu z ukraińskimi gośćmi spotkała się na poznańskiej Malcie Paulina Stochniałek z zarządu województwa i wręczyła przybyłom upominki od Wielkopolan.

– Chcemy dać im chwilę wytchnienia, dobre emocje, przyjaźnię – mówiła po rozmowach z przybyszami Paulina Stochniałek. ABO

Dla rolnictwa

Trzy kierowane do ministra stanowiska, będące efektem zaniepokojenia sytuacją wybranych branż, to efekt czerwcowych prac Wielkopolskiej Rady Rolniczej.

Działająca od lutego 15-osobowa rada jest ciałem doradczym zarządu województwa. Jednym z jej zadań są działania promocyjne i interwencyjne na rzecz wielkopolskiego rolnictwa.

WRR zwróciła uwagę na poważny problem dotyczący rolników i cały sektor związany z niską ceną zbóż, będącą efektem niekontrolowanego ich napływu z Ukrainy. W stanowisku wskazano działania, których podjęcie przez resort rolnictwa pozwoliłoby na ograniczenie negatywnych zjawisk.

W innym stanowisku rada zaapelowała o interwencję na rynku gęsi. Podkreślono, że ich hodowla i produkcja gęsi w Polsce napotyka wiele problemów. Jest to spowodowane m.in. brakiem rozwiązań, które uwzględniłyby inną, niż w przypadku przemysłowej i fermowej produkcji drobiu, specyfikę tej branży.

Trudna sytuacja hodowli koni rasy wielkopolskiej stała się przedmiotem kolejnego stanowiska WRR. Wskazano w nim zagrożenia dla zachowania i rozwoju kultury naszego regionu – podkreślając jej dalsze utrzymywanie wśród hodowców. ABO

Kulturalne asy i nadzieje

Nagrody i stypendia wręczyli w Teatrze Nowym wicemarszałek Wojciech Jankowiak i przewodniczący sejmikowej Komisji Kultury Henryk Szopiński.

Samorząd województwa docenił postaci, które mają niekwestionowane zasługi dla wielkopolskiej kultury, a także osoby, które zamierzają w tę dziedzinę wnieść coś nowego.

Podczas uroczystości, która odbyła się 16 czerwca w Teatrze Nowym w Poznaniu, wicemarszałek Wojciech Jankowiak i przewodniczący sejmikowej Komisji Kultury Henryk Szopiński wręczyli marszałkowskie nagrody i stypendia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury.

„Wyróżniająca się działalność artystyczna lub też w dziedzinie animacji kulturalnej wymaga docenienia, gdyż stanowi podstawę zachowania i rozwoju kultury naszego regionu” – podkreślono w uzasadnieniu wyboru nagrodzonych.

Tegoroczni laureaci to: Mariusz Forecki, Krzesimir Dębski, Andrzej Lajborek, Janusz Karwat, Marek Rezler, Maria Jaszczuk, Izabella Gustowska, Anna Gałczyńska oraz Jan Kasper. Z kolei stypendystami zostało 38 osób. Ich pełna lista, a także opisy tego, na co przeznaczą przyznane wsparcie, jak również sylwetki nagrodzonych – dostępne są na www.umww.pl.

Nagrody kulturalne marszałka są przyznawane od 2003 roku, a stypendia – od roku 2005. W bieżącej edycji łącznie na obie formy wyróżnień samorząd województwa przeznaczył prawie pół miliona złotych.

Zwienieczeniem czerwcowej uroczystości w Teatrze Nowym był występ Ralphi Kamińskiego, który zebrałnych rozbałwił, wzruszył, a w finale nawet... porwał do tańca. ABO

W SKRÓCIE

67. ROCZNICA

Marszałek Marek Woźniak, wicemarszałek Wojciech Jankowiak i Paulina Stochniałek z zarządu województwa reprezentowali regionalny samorząd podczas szeregu uroczystości zorganizowanych dla uczczenia bohaterów Poznańskiego Czerwca 1956, w tym na głównych obchodach na placu Mickiewicza. Z kolei wicemarszałek Wojciech Jankowiak i przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka wzięli udział we wręczeniu nagród w drugiej edycji konkursu „Stukot '56”.

WCO SIĘ ROZROŚNIE?

Podległe samorządowi województwa Wielkopolskie Centrum Onkologii, działające głównie w budynkach przy ul. Garbary w Poznaniu, chce rozszerzyć swoją działalność, zagospodarowując też pobliskie zabudowania szpitalne przy ul. Długiej. Nieruchomość, z której wyprowadzi się placówka kliniczna, należy do Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Reprezentująca je siostra Małgorzata Pranga i dyrektor WCO prof. Julian Malicki 30 czerwca podpisali stosowny list intencyjny.

RADA RADZI

Wielkopolska Rada Trzydziestu – organ doradczy zarządu województwa w sferze rozwoju gospodarczego – obradowała 21 czerwca w siedzibie samorządowej spółki Wielkopolski Fundusz Rozwoju. Zapoznała się z jego działalnością, a także z ofertą Zamku Wielkopolskiego w Rokoszwie. Podczas posiedzenia Jacek Bogusławski z zarządu województwa wręczył akt powołania do WR30 prezosa Izby Gospodarczej Wielkopolski Wschodniej Mateusza Kowalskiemu. ABO

W SKRÓCIE

NASZA WIEŚ

Rozstrzygnięto XI edycję konkursu „Nasza wieś, nasza wspólną sprawą” w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi”. Organizacje pozarządowe mogły uzyskać dofinansowanie niewielkich inwestycji, organizacji imprez tematycznych, zakupu towarów służących kulturowaniu folkloru oraz tradycji społeczności lokalnych, wydania materiałów promocyjnych, organizacji warsztatów lub szkoleń. – Dofinansowanie w kwocie prawie 0,5 mln zł otrzymają 44 projekty – informuje wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

DZIECI WYJADĄ

Milion złotych samorząd województwa prześle wybranym podmiotom na organizację wypoczynku wakacyjnego dla dzieci i młodzieży z Wielkopolski. Chodzi o kolonie dla prawie 600 młodych osób, wychowujących się w rodzinach z problemem uzależnień. Podopieczni spędzą kilkanaście dni nad morzem lub w górach, wezmą udział w wycieczkach pieszych i rowerowych oraz w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

KOLEJOWE WIDOKI

„Widoki z podróży Kolejami Wielkopolskimi” to temat trzeciej edycji konkursu plastycznego Kolei Wielkopolskich pod nazwą „Pociąg do sztuki”. Ma on zachęcić do twórczego interpretowania i przedstawiania różnych miejsc Wielkopolski z perspektywy podróży składami samorządowej spółki. Prace (dowolna technika, format B1) można przesyłać do 20 sierpnia na adres: pociagdosztuki@koleje-wielkopolskie.com.pl. Szczegóły na stronie www.spółki.

Miliony dla szpitali

Samorząd województwa przekazał „pocovidowe” wsparcie wielkopolskim lecznicom.

Niemal 140 milionów złotych warte są w sumie dotacje z WRPO 2014-2020 przekazane w ostatnich dniach przez samorząd województwa wielkopolskim szpitalom. 28 i 29 czerwca marszałek Marek Woźniak podpisał w Poznaniu stosowne umowy z dyrektorami placówek.

Prawie 50 milionów złotych trafiło do trzech uniwersyteckich szpitali w Poznaniu (klinicznego, ginekologiczno-położniczego i ortopedycznego), a 25 milionów do ośmiu wielkopolskich szpitali powiatowych. Kolejne dziesiątki milionów rozdysponowano pomiędzy siedem lecznic metropolii poznańskiej (to m.in. Wielkopolskie

29 czerwca w UMWW marszałek Marek Woźniak, w towarzystwie radnych Tatiany Sokolowskiej i Marty Dzikowskiej, przekazał symboliczne czeki szpitalom z metropolii poznańskiej.

Centrum Onkologii, „Lutycka”, Wielkopolskie Centrum Pediatrii) oraz szpitale wojewódzkie w Kaliszu i Koninie.

W zdecydowanej większości obdarowane placówki przeznaczą otrzymane pieniądze na zakupy nowego sprzętu medycznego.

– To już ostatnie pieniądze ze starego budżetu unijnego. Robiliśmy wszystko, aby zgromadzić jak największą liczbę środków i ulokować je w opiece zdrowotnej. Są one istotne zwłaszcza w okresie pocovidowym, kiedy tych potrzeb, przede

wszystkim sprzętowych, jest sporo. Musimy sobie szybko poradzić z długiem zdrowotnym, który został zaciągnięty w czasie pandemii – tłumaczy marszałek Marek Woźniak. I podsumowuje: – 28 szpitali w Wielkopolsce otrzymuje wsparcie finansowe o wartości blisko 140 milionów złotych. Skorzystają z niego placówki, którymi opiekują się różne podmioty – od Uniwersytetu Medycznego, przez samorząd województwa, po samorządy powiatowe.

Warto przypomnieć, że za pośrednictwem samorządu województwa tylko w ramach WRPO 2014-2020 do wielkopolskich szpitali w ostatnich latach łącznie trafiło aż 670 mln zł.

Partnerzy z Hesji

W spotkaniu wzięli udział m.in. radni województwa.

14 czerwca wicemarszałek Wojciech Jankowiak gościł w UMWW delegację ze Stowarzyszenia Europa-Union Deutschland Landesverband z Wiesbaden w Hesji.

W spotkaniu wzięli też udział radni województwa: Jerzy Lechnerowski, Patrycja Przybylska, Mirosława Rutkowska-Krupka, Marek Sowa i Henryk Szymański.

Wojciech Jankowiak, nawiązując do jubileuszu 25-lecia SWW, zaprezen-

wał gościom m.in. osiągnięcia Wielkopolski w minionym ćwierćwieczu. Podkreślił, jak ważne są inwestycje unijne dla rozwoju polskich regionów. Odnosił się też do roli partnerstw międzynarodowych (jak to z Hesją), które przynoszą nam wymierne korzyści, np. funkcjonowanie biura gospodarczego Hesja – Polska w Poznaniu, połączenie lotnicze Poznań – Frankfurt nad Menem czy wspólne biuro Wielkopolski i kilku regionów w Brukseli.

Międzynarodowe spotkania

Początek lipca to spotkania władz samorządu: z ambasadorem Nigerii i konsulem generalnym Ukrainy.

3 lipca z wizytą w Wielkopolsce przebywał ambasador Nigerii Christian Onuoha Ugwu, którego w UMWW przyjął wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Gość podkreślił, że jego kraj jest największą gospodarką kontynentu

afrykańskiego, z dynamicznie rosnącą populacją (chętnie do pracy).

Z kolei 7 lipca w UMWW marszałek Marek Woźniak rozmawiał z Yurijem Tokarem, konsulem generalnym Ukrainy. Dyskutowano m.in. o pomocy ukraińskim samorządom i obywatelom oraz o perspektywach zakończenia wojny i odbudowy tego kraju.

Regionalnie w Sybinie

W Rumunii odbyło się wyjazdowe posiedzenie komisji COTER Europejskiego Komitetu Regionów.

Przypomnijmy, że w 2023 r. Wielkopolska świętuje 5-lecie współpracy z okręgiem Sybin w Rumunii i jest to nasze najmłodsze regionalne partnerstwo.

22 i 23 czerwca debatowali tu (m.in. o skutecznym przeciwdziałaniu dysproporcjom społecznym i gospodarczym między regionami i zielonej

transformacji) członkowie EKR, w tym przewodniczący Vasco Alves Cordeiro i marszałek Marek Woźniak.

Następnie marszałek rozpoczął (na zaproszenie przewodniczącej rady okręgu Daniela Cîmpean) pierwszą oficjalną wizytę w Sybinie. Szefowie partnerskich regionów kontynuowali m.in. rozmowy podjęte w kwietniu w Wielkopolsce, dotyczące nawiązania ścisłej współpracy.

W WIELKOPOLSCE ZAINAUGUROWANO SZLAK PRACY ORGANICZNEJ

7 czerwca w Bazarze Poznańskim z udziałem m.in. marszałka Marka Woźniaka zainaugurowano nową inicjatywę kulturalną, zrzeszającą różne jednostki związane z „pracą u podstaw” w Wielkopolsce. Szlak Pracy Organicznej będzie opowiadał historię naszej gospodarności i samorządności – idei, wokół której budowało się społeczeństwo obywatelskie na terenach zaboru pruskiego. Miejsca związane z życiem i działalnością wielkopolskich organiczników przybliżą mieszkańcom regionu i turystom idee pracy u podstaw jako bezkrwawej drogi do wolności. Promując szlak (skupiający 14 obiektów, organizowany przez Pałac Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze, tj. instytucję kultury SWW), samorząd chce budować przyszłość opartą na wiedzy, społeczeństwie obywatelskim, demokracji i poszanowaniu wolności. Więcej o szlaku w następnym numerze „Monitora”.

W SKRÓCIE

NAPISALI O REGIONIE

Artur Makowski (kategoria „literatura naukowa”), Radosław Nawrot („literatura popularnonaukowa i beletrystyka”), Maciej Michalski i Krzysztof Podemski („literatura dotycząca miasta Poznania”) – to laureaci konkursu Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk za najlepszą publikację o Wielkopolsce w 2022 roku. Nagrodę specjalną na swoje 100-lecie otrzymała „Kronika Miasta Poznania”. Laureatów uhonorował 6 lipca w siedzibie PTPN jego prezes Filip Kaczmarek.

30 LAT Z BRETAANIĄ

30 lat działalności w Poznaniu świętował w czerwcu Dom Bretonii. Odbył się okolicznościowy koncert oraz trzydniowa konferencja „Bretonia-Polska-Ukraina”. Wzięli w niej udział m.in. wicemarszałek Wojciech Jankowiak i odpowiedzialna w Radzie Regionu Bretonia za kontakty z Wielkopolską Katja Krüger. Spotkała się ona również z Pauliną Stochniałek z zarządu województwa, by porozmawiać o polityce społecznej, migracjach, działaniach Wielkopolski dla Ukrainy oraz polityce równościowej.

NIE ZMARNUJĄ

14 czerwca wicemarszałek Krzysztof Grabowski podpisał umowy z przedstawicielami banków żywności, które uzyskały dofinansowanie na realizację zadań w ramach konkursu dotyczącego prowadzenia „ośrodków ograniczenia marnotrawstwa i pomocy żywnościowej”. Ponad 230 tys. zł trafi do czterech podmiotów, które m.in. mają pomóc samorządowi województwa w reagowaniu na klęski żywiołowe i katastrofy w formie pomocy żywnościowej i rzeczowej.

SEJMIKOWE PYTANIA

PRZEDSTAWIAMY TEMATY, KTÓRE RADNI PORUSZALI W INTERPELACJACH I ZAPYTANIACH PODCZAS LIV SESJI SEJMIKU ORAZ W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM.

Adam Bogrycewicz (PiS) złożył interpelację dotyczącą odpowiedniego utrzymania zarastającej ścieżki rowerowej na odcinku Trzcianka – Smolarnia, a także kontynuacji remontu DW 133 na terenie gminy Drawsko. Pytał też o podtrzymanie zapowiedzi dotyczących wstrzymania się z powołaniem Parku Krajobrazowego Dolina Noteci w przypadku sprzeciwu mieszkańców.

Marek Sowa (PiS) interpelował w sprawie uwzględnienia w projekcie przebudowy budynku „Octowni” (który ma być przystosowany na nową siedzibę Muzeum Okręgowego w Lesznie) powstania piwnic, które spełniałyby nie tylko funkcje magazynowe, ale też wymagania schronu.

Zofia Itman (PiS), nawiązując do sprzedaży nieruchomości po byłym oddziale zakaźnym Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Koninie, pytała o pozostawienie własnością województwa grunty na terenie miasta, wskazując na potrzeby lokalowe tamtejszego Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Łukasz Grabowski (PiS) wystosował zapytanie o decyzję administracyjną dotyczącą zwrotu do budżetu województwa środków związanych z nieprawidłową realizacją zadania polegającego na przygotowaniu koncepcji i przeprowadzeniu społecznej kampanii antyalkoholowej.

Marek Gola (PO) wystąpił do zarządu województwa o dofinansowanie kwotą pół miliona złotych zadania inwestycyjnego Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Kole, polegającego na budowie systemu archiwizacji i monitorowania sieci wodociągowej zarządzanej przez tę spółkę.

Zofia Szalczyk (PSL) interpelowała w sprawie remontu DW 308 w miejscowości Bukowiec. Powołując się na zgłaszane przez mieszkańców skargi, związane z dokuczającym im hałasem i odczuwalnymi wstrząsami, prosiła o ocenę stanu technicznego drogi i dokonanie koniecznych napraw jej nawierzchni.

Filip Kaczmarek (PO) zgłosił interpelację w sprawie Panelu Liderów Samorządowych Wielkopolskiej Platformy Wodowej. Nawiązując do otrzymanej wcześniej odpowiedzi, pytał o możliwość zmiany regulaminu WPW, by członkami tego panelu byli też przedstawiciele organów stanowiących samorządu.

Małgorzata Waszak-Klepka (PO) w złożonej w okresie międzysesyjnym interpelacji, w związku z inauguracją Szlaku Pracy Organicznej i zapowiedzią podpisania listu intencyjnego w tej sprawie, poprosiła o informację na temat kryteriów wyboru partnerów do współpracy w tym przedsięwzięciu. **ABO**

O prawo do wiedzy

Radni sprzeciwiają się redukcji liczby punktów informacyjnych funduszy europejskich w Wielkopolsce.

Radni województwa przyjęli stanowisko, w którym wyrażają sprzeciw wobec ministerialnej decyzji o redukcji liczby punktów informacyjnych funduszy europejskich w Wielkopolsce.

Projekt dokumentu został najpierw omówiony i pozytywnie zaopiniowany w trakcie czerwcowego posiedzenia Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej, a następnie trafił na sesję sejmiku. Tu nie wzbudził żadnych wątpliwości – uchwała w tej sprawie została przyjęta 26 czerwca jednogłośnie.

Stanowisko wielkopolskiego sejmiku zostało skierowane do ministra funduszy i polityki regionalnej.

Radnych do podjęcia tego tematu skłoniła decyzja o zmniejszeniu liczby punktów informacyjnych funduszy europejskich w naszym regionie. Wcześniej tego typu podmioty funkcjonowały we wszystkich byłych miastach wojewódzkich w Wiel-

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Podczas czerwcowej sesji projekt stanowiska nie wzbudził żadnych wątpliwości i został jednogłośnie przyjęty przez radnych.

polsce, według nowych wytycznych takiego punktu nie przewidziano w Lesznie. Tymczasem – jak zauważają w stanowisku radni – „te placówki powinny być tworzone przynajmniej w największych ośrodkach miejskich, równomiernie rozmieszczone na terenie województwa”. A nasz

region – co przypomniano w dokumencie – jest drugim w kraju pod względem powierzchni i trzecim jeśli chodzi o liczbę mieszkańców polskim województwem.

W związku z tym sejmik zaapelował do ministra o przeanalizowanie sytuacji i zmianę pierwotnej decyzji,

zwracając uwagę na potrzebę równego dostępu mieszkańców Wielkopolski do informacji o możliwościach skorzystania ze wsparcia unijnego, zwłaszcza na progu kolejnej perspektywy finansowej UE i rozpoczęcia funkcjonowania nowych programów operacyjnych. **ABO**

Bez debaty o kulturze debaty

Większość radnych województwa nie zgodziła się na przyjęcie zaproponowanego przez opozycyjny klub PiS stanowiska sejmiku „w sprawie obniżenia się poziomu kultury debaty politycznej”.

Wnioskodawcy chcieli w nim zaapelować m.in. „o poszanowanie godności ludzkiej uczestników sporu politycznego” oraz sprzeciwić się „aktom mającym znamiona znieważania osób zaangażowanych w działalność polityczną”, a także wskazać, że sejmik powinien pozostać „miejscem sporu idei”.

Podczas czerwcowej sesji sejmiku, gdzie rozpatrywany był projekt, wypowiadali się jedynie jego autorzy.

– Wspólnotę samorządową z mocy ustawy tworzą wszyscy mieszkańcy województwa, niezależnie od swoich poglądów – przypomniał szef klubu PiS Zbigniew Czerwiński. – Każdy z nas, kto uzyskał mandat, reprezentuje mieszkańców województwa. Nie dopuszczalne są sugestie dotyczące tego, że ktoś może, a ktoś nie może wypowiadać się w imieniu Wielkopolan.

– W toku tej kadencji zauważyłem, że tu chodzi nie tylko o sprawy wielkopolskie, ale też o uderzenie w rywal polityczny – dzielił się swoimi spostrzeżeniami Adam Bogrycewicz. A Marek Sowa sugerował: – Skoro będziemy najdłużej działającym sejmikiem, powinniśmy jakoś pozytywnie zapisać się w historii.

W głosowaniu za przyjęciem stanowiska było 8 radnych, 25 opowiedziało się za jego odrzuceniem. Wcześniej także Komisja Kultury wydała negatywną opinię na temat projektu. Podczas jej posiedzenia o powodach głosowania przeciw mówiła Zofia Szalczyk z PSL.

– Jestem oczywiście za kulturalną, merytoryczną debatę, ale jestem przeciw stawianiu tego problemu w postaci stanowisk – tłumaczyła była przewodnicząca sejmiku. I zwróciła się do wnioskodawców: – Przecież doskonale wiecie, jaki jest mechanizm przyjmowania tego typu uchwał... A co do poziomu debaty – rzeczywiście, byłoby o czym rozmawiać, bo zły przykład idzie z góry. **ABO**

Nowy radny z mandatem

Nowy radny objął mandat po złożeniu na czerwcowej sesji uroczystego ślubowania.

Ryszard Napierała zasilil szeregi wielkopolskiego sejmiku.

Na początku sesji, która odbyła się 26 czerwca, przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka poinformowała o otrzymaniu stosownego postanowienia komisarzy wyborczego w Poznaniu. Na jego mocy nastąpiło wygaszenie mandatu Kazimierza Chudego (zmarłego kilka tygodni temu, w którego intencji przed sesją odprawiono mszę św. w kościele na Wzgórzu Przemysła). Zgodnie z przepisami zwolnione miejsce przypadło Ryszardowi Napierałemu, a więc kolejnemu kandydatowi z największą liczbą głosów na liście PSL w okręgu nr 6.

Formalne objęcie mandatu przez nowego radnego nastąpiło po złożeniu przez niego uroczystego ślubowania. Podczas tej samej sesji sejmik, zmieniając stosowne uchwały, dołączył Ryszarda Napierałę do składu czterech komisji, w których zadeklarował on wolę pracy, oraz powierzył mu funkcję przewodniczącego Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej.

Ryszard Napierała ma bogate doświadczenie samorządowe. W przeszłości był m.in. burmistrzem Opalenicy i sekretarzem powiatu nowotomyskiego, a także radnym województwa – zasiadał w sejmiku V kadencji w latach 2014-2018. **ABO**

Bezpieczniej nad wodą

Sejmik zaakceptował pomoc dla sześciu wielkopolskich gmin.

o pozytywnej opinii wyrażonej przez obradującą 14 czerwca Komisję Zdrowia i Bezpieczeństwa Publicznego, sejmik 26 czerwca przyjął sześć uchwał wyrażających zgodę na przekazanie pomocy finansowej samorządom na zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego.

Fundusze trafią do wielkopolskich JST inwestujących w infrastrukturę zwiększającą bezpieczeństwo mieszkańców i turystów wypoczywających nad jeziorami w naszym regionie. Na co zostaną wydane?

Gmina Śrem ubiegała się o 35 tys. zł na zakup i montaż cyfrowego monitoringu wizyjnego (który będzie udostępniony m.in. miejscowej policji) przy plaży i kąpielisku nad Jeziorem Grzymisławskim. W Mieleszynie zaplanowano wydanie 70 tys. dotacji z SWW na zakup dużej łodzi z silnikiem i przyczepy dla miejscowej jednostki OSP, przeszkolonej z zakresu ratownictwa wodnego. Gmi-

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Dzięki funduszom przekazanim gminom przez samorząd województwa możliwe będą inwestycje w sprzęt i infrastrukturę zwiększające bezpieczeństwo wypoczywających nad wodą.

na Piła (też wniosowała o 70 tys. zł) zainwestuje w rozbudowę magazynu do przechowywania łodzi i sprzętu wodnego. Gołuchów ubiegał się o 15 tys. zł na zakup quada, by szybciej dotrzeć do poszkodowanych na brzegu. Gmina Włoszakowice 50 tys. zł z budżetu województwa wyda na rozbudowę bazy WOPR nad Jeziorem Dominickim w Boszkowie, a gmina Ślesin zainwestuje 32,6 tys. zł dota-

cji w zakup łodzi z silnikiem i przyczepy dla OSP dbającej o bezpieczeństwo wodniaków nad Jeziorem Mikozyńskim.

Regionalny samorząd konsekwentnie co roku dofinansowuje tego typu przedsięwzięcia „w terenie”. Dodajmy, że dotacja z budżetu województwa pokrywa maksymalnie 50 proc. kosztów inwestycji, a pozostałe 50 proc. musi wyłożyć samorząd lokalny. RAK

Wsparcie wąskotorówek

Jak co roku województwo udzieliło pomocy finansowej wielkopolskim samorządom, na których terenie wykonywane są przewozy na sieciach kolei wąskotorowych.

Tym razem wsparcie jest rekordowo wysokie. Jak wyjaśniał podczas czerwcowego posiedzenia Komisji Budżetowej wicemarszałek Wojciech Jankowiak, dotacja z kasy województwa sięgnie łącznie kwoty 1 mln zł. Na wyższe dofinansowanie mogły liczyć te JST, które zadeklarowały odpowiednio wysoki wkład własny, wnioskując o przyznanie grantu z regionalnego budżetu.

26 czerwca sejmik stosowną uchwałą zdecydował o podziale wspomnianej kwoty. Kto i na co dostał pieniądze?

Powiatowi gnieźnieńskiemu przyznano 150 tys. zł na naprawę torowiska i remont infrastruktury towarzyszącej. Również remonty torów przeprowadzą powiaty kaliski i pilski (ten drugi dofinansuje też turystyczne kursy wyrzykowskiej kolejki), na co dostają po 100 tys. zł. Rekordowe 500 tys. zł dla powiatu średzkiego pomoże w remoncie parowozowni, wymianie szyn i podkładów kolejowych oraz wykonaniu I etapu remontu kotła parowozu. Gmina Śmigiel 150 tys. zł wyda na remont torów oraz odtworzenie wokółstacyjnego ogrodzenia. ABO

Jaki stan po pandemii?

FOT. ARTUR BOJNSKI

Informację o sytuacji epidemiologicznej regionu w 2022 roku przekazała radnym Hanna Kurek z Sanepidu.

Sejmik zapoznał się z informacją o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej w województwie wielkopolskim w roku 2022, a więc w czasie „żegnania się” z pandemią koronawirusa.

Ten ostatni fakt widać wyraźnie w covidowych statystykach. Podczas gdy w roku 2021 mieliśmy w Wielkopolsce około 6000 śmiertelnych ofiar koronawirusa, to w roku ubiegłym takich zgonów odnotowano już tylko 1700.

Z zestawień sanepidu wynika jednak, że po polużeniu rygorów sanitarnych pojawiły się i inne, łatwe do przewidzenia, konsekwencje takiego stanu rzeczy.

– Gdy zniknęła większość obostrzeń, gdy przestaliśmy nosić maseczki, zmniejszyliśmy dystans społeczny, to w zasadzie wróciliśmy do sytuacji epidemiologicznej z roku 2019 – obrazowa-

ła podczas czerwcowej sesji Hanna Kurek, zastępca wojewódzkiego inspektora sanitarnego. – Pojawiły się ponownie częstsze zatrucia pokarmowe, bakteryjne zakażenia jelitowe, wirusowe zapalenie wątroby typu C, odnotowaliśmy też 19 przypadków wywołanych wirusem „małpiej ospy”.

Z kolei na pytanie marszałka Marka Woźniaka o możliwość pozostawienia choćby w formie zaleceń noszenia maseczek w obiektach opieki zdrowotnej (ten obowiązek jest zniesiony od lipca), Hanna Kurek odpowiedziała: – To oczywiście, że nosząc maseczkę, chronimy siebie, ale jeszcze bardziej innych, bo zmniejszamy ryzyko zakażenia. Liczymy, że mimo zniesienia nakazów związanych z noszeniem maseczek pewna samoświadomość co do potrzeby zabezpieczenia się pozostanie w społeczeństwie. ABO

ZARZĄD ODPOWIADA

PRZEDSTAWIAMY WYCIĄG Z ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA WCZEŚNIEJSZE INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH.

Marszałek Marek Woźniak

– odpowiadając na interpelację Małgorzaty Waszak-Klepki, przekazał informacje uzyskane od dyrektora pałacu w Winnej Górze Marka Romana, zawierające listę podmiotów, które podpisały list intencyjny w sprawie współpracy przy tworzeniu Szlaku Pracy Organicznej oraz kryteria związane z ich wyborem.

Członek zarządu województwa Paulina Stochnialek

– przekazała Filipowi Kaczmarkowi, że w proces powstania strategii „Wielkopolska edukacja 2023-2030” zostali włączeni także dyrektorzy jednostek podlegających Departamentowi Edukacji i Nauki UMWW. Wskaźniki pomiaru metod zarządzania tożsamością zostaną określone do końca bieżącego roku i wdrożone w latach następnych. Poszczególne kryteria, metody, wskaźniki, narzędzia pomiaru odnoszące się do celów dla prowadzonych jednostek będą sformułowane do końca III kwartału 2023 roku, tak by mogły być zastosowane w pierwszym roku szkolnym obowiązywania strategii – 2023/2024.

– odnosząc się do zapytania Zbigniewa Czerwińskiego, dotyczącego przeniesienia Dariusza Młynarczyka z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu do Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kolinie, przekazała, że nastąpiło ono w oparciu o przepisy art. 22 ustawy z 21.11.2008 r. o pracownikach samorządowych.

Członek zarządu województwa Jacek Bogusławski

– wyjaśnił Filipowi Kaczmarkowi, że Wielkopolska Platforma Wodorowa jest ciałem opiniotwórczym i doradczym Samorządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie gospodarki nisko- i zeroemisyjnej. Członkowie WPW zrzeszeni są w 4 panelach: biznesu, nauki, liderów samorządowych i obywatelskim. Członkostwo w WPW jest otwarte dla wszystkich zainteresowanych podmiotów i osób fizycznych mieszczących się w kategoriach poszczególnych paneli. Członkowie są powoływani przez zarząd województwa na podstawie złożonej wcześniej z ich inicjatywy deklaracji chęci przystąpienia do WPW. Zmiany treści regulaminu przyjmuje zarząd województwa na wniosek przewodniczącego WPW. Wskazał też, że UMWW działa zgodnie z zasadami równouprawnienia płci określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady oraz Kartą Różnorodności UMWW. Dotyczy to np. równego uczestnictwa dla kobiet i mężczyzn we wszystkich gremiach, wydarzeniach i inicjatywach.

Sekretarz województwa Tomasz Grudziak

– odpisał na interpelację Marka Goli, dotyczącą dofinansowania zadania inwestycyjnego Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Kole „Budowa drugiej nitki rurociągu tłoczego kanalizacji sanitarnej pod rzeką Wartą wraz z budową tłoczni”. Przekazał, że wsparcie dla tego rozmiaru aglomeracji jest możliwe w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS).

Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz

– w imieniu marszałka odpowiedział na interpelację Tatiany Sokołowskiej, przekazując informacje na temat przebiegu działań departamentu zmierzających do zmiany zasad udzielania dotacji na prace przy zabytkach i harmonogramu tegorocznego konkursu. Zapewnił, że mimo krótkiego terminu możliwe będzie przeprowadzenie skutecznej procedury naboru wniosków i ich oceny. Ponadto poinformował o zamiarze zmiany terminu naboru wniosków w roku 2024 i w kolejnych latach.

– odpowiadając na interpelację Ewy Panowic i zapytanie Marka Sowy, przekazał, że rozważa się przychylenie do pomysłu poszerzenia prac nad projektem nowej siedziby Muzeum Okręgowego w Lesznie o dodatkową kondygnację, która przeznaczona zostanie na magazyny zbiorów. Argumenty przedstawione przez dyrektora muzeum, w tym przede wszystkim konieczność zapewnienia stabilnych warunków mikroklimatycznych i bezpieczeństwa muzealiów, poparte informacją o możliwości dokonania zmian w obrębie wyłonionej w konkursie koncepcji architektoniczno-urbanistycznej, przekonują o racjonalności tego rozwiązania.

Dyrektor Biura Współpracy Międzynarodowej UMWW Anna Markiewicz

– odpowiedziała w imieniu marszałka na interpelację Filipa Kaczmarka w sprawie ewentualnej pomocy dla regionu Emilia-Romania, dotkniętego katastrofalną powodzią. Przekazała, że Wielkopolska od pierwszych dni katastrofy pozostaje w kontakcie ze swoim regionem partnerskim. Wystosowano oficjalne pismo przekazujące wyrazy troski oraz potwierdzające solidarność z mieszkańcami regionu w tych trudnych chwilach. Samorząd województwa przekazał także propozycję pomocy, jednak do tej pory strona włoska nie sformułowała żadnych konkretnych potrzeb. Jeśli takie się pojawią – Wielkopolska jest gotowa udzielić wsparcia.

Dyrektor Biura Prawnego UMWW Małgorzata Ratajczak

– wskazała Adamowi Bogryczewiczowi, że zgodnie z brzmieniem art. 23 ust. 5 i ust. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, interpelacje kierowane przez radnego do marszałka winny dotyczyć spraw o istotnym znaczeniu dla województwa, a ponadto zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego ich przedmiotem oraz wynikające z interpelacji pytania. Tymczasem przedmiotem złożonej w tym przypadku interpelacji są subiektywne odczucia radnego, połączone z brakiem akceptacji dla wypowiedzi wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka dotyczącej „upadku demokracji” w Polsce, która to wypowiedź stanowi także subiektywną ocenę wicemarszałka w tej materii. W tej sytuacji próba rozstrzygnięcia co do słuszności wyrażanych poglądów bądź ocen względem zachodzących zjawisk w aktualnej sytuacji naszej Ojczyzny wykracza poza ramy przedmiotowe pojęcia interpelacji i nie może stanowić podstawy do kategorycznego przyznania racji osobie tego żądającej. ABO

Wielkopolanie dumni ze swojego regionu

Niemal 10 tysięcy osób świętowało na poznańskiej Cytadeli 25-lecie samorządu województwa.

Z licznych atrakcji oferowanych podczas pikniku skorzystały całe rodziny.

Występ Agnieszki Chylińskiej przyciągnął przed scenę tysiące Wielkopolan.

Marszałek Marek Woźniak w finale imprezy zapowiedział kolejne odstony pikniku.

Samorządy województw wprowadzono w naszym kraju ustawą z czerwca 1998 roku, a więc jest okazja, by świętować ćwierćwiecze regionalnej wspólnoty. Wielkopolanie tłumnie odpowiedzieli na zaproszenie marszałka Marka Woźniaka na PIKNIK NA FEST!, który odbył się 10 czerwca na poznańskiej Cytadeli. Wydarzeniu towarzyszyło hasło: „Dumni z Wielkopolski”.

– 25 lat Samorządu Województwa Wielkopolskiego to okres co najmniej jednego pokolenia. Dlatego uznaliśmy, że to najwyższy czas, aby nas lepiej poznać, zaprzyjaź-

nić się z nami i przy tej jubileuszowej okazji po prostu się spotkać – powitał uczestników czerwcowego pikniku Marek Woźniak. – Cieszę się, że przyjęliście państwo nasze zaproszenie i że wspólnie spędzimy miłe popołudnie i wieczór. Poznajcie nas i pamiętajcie, bo wszyscy razem tworzymy samorząd województwa, a naszą rolą jest tylko gospodarzyć tą wspólnotą, która obejmuje cały region i wszystkich jego mieszkańców.

Przez cały dzień w słonecznej aurze można było skorzystać z wielu atrakcji oferowanych przez instytucje

i jednostki związane z samorządem województwa. Były m.in. konsultacje ze specjalistami, badania RTG i USG oraz w mamibusie i cytobusie, a także uświadamiające skutki uzależnień wyścigi w alkogoglach i narkogoglach. Na odwiedzających czekała szeroka oferta warsztatów, w tym plastycznych, teatralnych, sportowych, florystycznych i fryzjerskich, porad kosmetycznych czy pokazów makijażu. Nie zabrakło gier i zabaw dla dzieci. Najmłodszych ucieszyły dmuchańce, bańki mydlane, tor skimboardowy i kolejka Pecna.

Spragnieni kontaktu z kulturą i historią mogli uczestniczyć w warsztatach „wyklejank z Szymborskiej” i w spotkaniach z twórcami piszącymi o Wielkopolsce, jak również wybrać się na spacer edukacyjny po Cytadeli z udziałem przewodnika z Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości. Pojawiło się miasteczko powstańcze z repliką Fokkera – samolotu zdobytego przez Polaków podczas wielkopolskiej insurekcji.

Miłośnicy sportu mieli do wyboru zapasy (w tym spotkanie z medalistą olimpijskim Tadeuszem Michalikiem),

szermierkę, piłkę nożną, koszykówkę, żużel. Policja prezentowała swój specjalistyczny sprzęt oraz psy. Mundurowych promował Pyrek, a Szlak Piastowski – Kajko i Kokosz. Były symulatory: zderzeń, dachowania i jazdy pociągami. Wizję podróży do przyszłości przybliżył samochód wodorowy. Dla mieszkańców przygotowano też konkursy z wiedzy o regionie. Ci, którzy do Poznania przyjechali pociągami samorządowego przewoźnika, a więc spółki Koleje Wielkopolskie, mogli tym samym środkiem transportu za darmo wrócić do domu.

Magnesem, który przyciągnął wielu uczestników pikniku, były niewątpliwie występy gwiazd muzycznych. Na wielkiej scenie zaprezentowali się kolejno Mezo, Bibobit i Orgonek, a w wieczornym finale imprezy tłumy porwała energetyczna Agnieszka Chylińska.

Przed jej koncertem Marek Woźniak podziękował blisko 10 tysiącom zgromadzonych na pikniku Wielkopolan, którym wykonano rodzinne zdjęcie z drona. – To święto nas wszystkich, naszej wspólnoty. Będziemy się od teraz spotykać co roku – zapowiedział marszałek. ABO

Pamiętali o pierwszym marszałku województwa

Na grobie Stefana Mikołajczaka w Skokach zapalono znicze i złożono kwiaty.

Przedstawiciele samorządu województwa złożyli kwiaty i zapalili znicze na grobie Stefana Mikołajczaka.

Zmarłego w 2019 roku pierwszego marszałka województwa, który sprawował tę funkcję do 2005 roku, upamiętniono przy okazji jubileuszu 25-lecia regionalnego samorządu. W uroczystości na cmentarzu w Skokach wzięli udział marszałek Marek Woźniak, wicemarszałek Wojciech Jankowiak, wiceprzewodnicząca sejmiku Agnieszka Grzechowiak, radny województwa Henryk Szopiński

oraz najbliższa rodzina Stefana Mikołajczaka. Na ręce jego małżonki marszałek przekazał okolicznościowy medal wybitny na 25-lecie SWW oraz pamiątkową grafikę.

– Samorząd wojewódzki był jego pasją zawodową. Był pierwszym marszałkiem Wielkopolski, więc tworzył tę strukturę z pięciu małych województw, mierząc się z trudami, które towarzyszyły procesowi wykuwania się naszego samorządu w obecnym kształcie – wspominał Stefana Mikołajczaka Marek Woźniak. ABO

To nasz zbiorowy sukces

Z okazji ćwierćwiecza samorządu województwa 5 czerwca w Sali Ziemi Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyła się uroczysta gala zatytułowana „Dumni z Wielkopolski”.

– Myślę, że 25 lat to właściwy moment, który pozwala na pewną refleksję, na krótkie podsumowanie, a przede wszystkim na spotkanie, które nazwałbym „spotkaniem przyjaźni samorządu” – mówił gospodarz uroczystości marszałek Marek Woźniak. – Cieszę się, że Wielkopolska jest jednym z najlepiej rozwijających się województw w Polsce. To nasz zbiorowy sukces, bo jesteśmy europejskim regionem aktywnych ludzi. Wszyscy chcielibyśmy, by jego mieszkańcy byli przekonani, że to dobre miejsce do życia.

Marszałek przypomniał potencjał naszego województwa oraz najważniejsze dokonania samorządowej wspólnoty z ostatniego ćwierćwiecza, w tym najistotniejsze inwestycje, jak choćby budowa Wielkopolskiego Centrum Pediatrii.

W 1998 roku reformę administracyjną, której istotą

Rocznicywą galę na MTP zwierciły występy artystyczne.

było wprowadzenie samorządowych powiatów i szesnastu dużych województw, przygotował rząd premiera Jerzego Buzka. Podczas poznańskiej gali wystąpił on ze specjalnym przesłaniem do jej uczestników.

– Chcę wam podziękować za to, co robicie – zwrócił się do zgromadzonych samorządowców Jerzy Buzek. – Macie wiele wyzwań przed sobą. Największym jest przekroczenie wewnętrznych linii podziału i budowa zaufania Polek i Polaków. Da to szansę na

stworzenie regionalnej odpowiedzialności obywatelskiej. Wielkopolska może to zrobić najlepiej i być wzorem dla innych regionów.

Gościem specjalnym gali był Volker Bouffier, w latach 2010-2022 premier Hesji (ten niemiecki kraj związkowy jest naszym regionem partnerskim już od 23 lat), który został odznaczony przez Marka Woźniaka odznaką honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”. – Ścisłe partnerstwo, również to w Unii Europejskiej, wy-

nika ze zdania sobie sprawy, że tylko wspólnie możemy w globalnym świecie kreować przyszłość – powiedział odznaczony.

Podczas wydarzenia na MTP marszałek wręczył również okolicznościowe medale ustanowione z okazji jubileuszu Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Otrzymali je parlamentarzyści, członkowie zarządu województwa, sejmikowi radni oraz inne osoby zaangażowane w budowę silnego samorządu. ABO

Chcemy być dobrymi sąsiadami

Marszałkowie województw rozmawiali w Poznaniu o regionalnej współpracy z amerykańską armią.

Drugie podczas wielkopolskiej prezydencji posiedzenie Konwentu Marszałków, które odbyło się 13 czerwca na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, poświęcono m.in. obecności amerykańskich wojsk w Polsce i możliwościom ich współpracy na różnych polach z samorządami regionów.

Wśród gości, którzy przyjęli zaproszenie do stolicy Wielkopolski, znaleźli się m.in. Jonathan Cebra – rzecznik Ambasady USA, gen. dyw. Jeffrey Broadwater – zastępca dowódcy V Korpusu Sił Lądowych USA, płk Jorge M. Fonseca – dowódca Garnizonu Sił Lądowych USA i płk pil. Norbert Chojnacki – zastępca dowódcy 2. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego w Poznaniu.

– Obecność wojsk amerykańskich jest od dłuższego czasu widoczna w naszych regionach, dając nam poczucie bezpieczeństwa, zwłaszcza podczas konfliktu w Ukrainie i potencjalnego zagrożenia ze strony Federacji Rosyjskiej – zauważył gospodarz poznańskiego spotkania marszałek Marek Woźniak. – Ta

Na zaproszenie marszałka Marka Woźniaka odpowiedzieli przedstawiciele amerykańskiej armii i ambasady.

obecność to również relacje ze społeczeństwem, to kontakty z instytucjami i przedsiębiorstwami. Samorządy są tu dobrym partnerem i możemy być pomocni w tym zakresie.

– Stacjonując w Polsce, koncentrujemy się na tym, czy możemy wypracować dobre modele współpracy. Chcemy podziękować za gościnność i wszelkie wsparcie,

jakie otrzymujemy – mówił gen. Jeffrey Broadwater.

– Jeśli chodzi o nasz garnizon, staramy się budować dobre relacje z lokalną społecznością i utrzymywać je na dłuższą metę. To się udaje, ponieważ spotykamy się z ciepłym przyjęciem władz lokalnych i regionalnych – podkreślił płk Jorge M. Fonseca, na co dzień stacjonujący w poznańskim „Camp

Kościuszko”. I zadeklarował: – Chcemy być dobrym sąsiadem.

– Tak jak ja jestem ambasadorem w Warszawie, tak wojska w waszych województwach są ambasadarami w społecznościach lokalnych, w których służą. Demonstrują nie tylko amerykańską siłę, ale także amerykańską dobroć, hojność i profesjonalizm – zauważył z kolei

w specjalnym przesłaniu wideo do uczestników spotkania Mark Brzezinski, ambasador USA w naszym kraju, który zapewnił, że „Polska jest bezpieczna, Polska jest zabezpieczona”.

Pozostałe panele czerwcowej odsłony Konwentu Marszałków poświęcone były integracji obcokrajowców na polskim rynku pracy oraz zarządzaniu środowiskiem

i ochronie klimatu. Przedstawiono w nich m.in. wielkopolskie doświadczenia w tych dziedzinach, omówione przez przedstawicieli UMWW, ROPS i WUP.

Na zakończenie obrad nastąpiło symboliczne przekazanie prezydencji województwu dolnośląskiemu, które pokieruje pracami Konwentu Marszałków w II półroczu. **ABO**

Przewodniczący sejmików o 25-leciu regionów

Kwestie związane z opieką zdrowotną i kondycja polskich samorządów województw po 25 latach ich funkcjonowania – to główne tematy obrad Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP, który 15 czerwca odbywał się w Poznaniu.

Gospodarzem posiedzenia, na które przyjechali szefowie polskich sejmików i towarzyszący im dyrektorzy biur/kancelarii, była przewodnicząca Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Małgorzata Waszak-Klepka. Przypomnijmy bowiem, że to właśnie Wielkopolska w I półroczu sprawowała prezydencję w konwencie.

– Ustanowienie samorządów województw miało służyć lepszemu rozwojowi gospodarczemu państwa. Regiony – powstałe w miejsce 49 dawnych województw – skuteczniej realizują te zadania, którymi wcześniej zajmowała się administracja centralna – podsumowuje pierwszy watek obrad konwentu Małgorzata Waszak-Klepka. – Powinniśmy nadal podążać drogą decentralizacji, bo ostatnie 25 lat

Posiedzenie konwentu odbyło się w poznańskim hotelu Andersia.

udowodniło, że to dobry kierunek.

Gościem debaty był marszałek Marek Woźniak, który w okolicznościowym wystąpieniu wymienił największe osiągnięcia Wielkopolski z minionego ćwierćwiecza.

– Wśród sukcesów na pierwszym miejscu postawiłbym wykorzystanie funduszy europejskich i idący za tym rozwój regionu. Pokazują to twarde wskaźniki ekonomiczne, np. wzrost PKB w przeliczeniu na mieszkańca. Na kolejnym miejscu wymieniałbym inwestycje w infrastrukturę i sprzęt w opiece zdrowotnej, np. nasz nowy szpital dziecięcy – mówił Marek Woźniak. – A co nas boli? Odbieranie samorządom kompetencji, np. w funduszach ochrony środowiska, w melioracji itp.

Z okazji jubileuszu 25-lecia samorządów regionów uczestnicy konwentu przyjęli specjalne stanowisko, podkreślające znaczenie województw w procesie budowy demokratycznej i wolnej Polski.

Omówiono też nowelizację ustawy o samorządzie województwa, wprowadza-

jącą przepisy dotyczące rad seniorów oraz dyskutowano o pobudzaniu aktywności społecznej osób starszych.

W drugiej części posiedzenia samorządowcy i zaproszeni eksperci rozmawiali o możliwości uzyskiwania przez medyków ze Wschodu warunkowego prawa wykonywania zawodu lekarza w Polsce. Debatowali również o jednym z najważniejszych obecnie wyzwań w obszarze zdrowia publicznego i systemu edukacji w Polsce: narastających problemach związanych ze zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży. W tej kwestii przewodniczący polskich sejmików przyjęli drugie stanowisko konwentu, deklarując podjęcie odpowiednich działań przez samorządy województw, ale i apelując o intensyfikację niezbędnych prac nad rozwiązaniami systemowymi na szczeblu centralnym.

Ponadto, na zakończenie posiedzenia omówiono dobre praktyki w zakresie edukacji ekonomicznej oraz budowania empatii u dzieci na przykładzie działań w ramach projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020”. **RAK**

Młodzież z mandatami rozpoczęła

12 czerwca w Poznaniu odbyła się inauguracyjna sesja Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego I kadencji. Podczas

Młodzi radni stanęli do pamiątkowego zdjęcia w sali sesyjnej UMWW w Poznaniu.

Piotr Ratajczak

Inauguracyjne posiedzenie Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego I kadencji odbyło się w sali sesyjnej UMWW w Poznaniu, z której na co dzień korzystają dorośli przedstawiciele samorządu województwa. Był zatem odpowiedni wystrój: flagi Polski, Unii Europejskiej, Ukrainy (z którą sympatyzujemy w sposób szczególnie od rosyjskiej agresji w lutym 2022 r.), a także flagi województwa i powstańczego zrywu z lat 1918/1919.

Zachowano też ceremoniał: młodzieżowa „radna senior” za pomocą laski marszałkowskiej formalnie rozpoczęła posiedzenie; młodzi odebrali zaświadczenie o wyborze i złożyli uroczyste ślubowanie; analizowano kворum; przyjęto składający się z 22 punktów porządek obrad; powołano komisję skrutacyjną do wyboru prezydium sejmiku; stosowano i jawne (przez podniesienie ręki), i tajne (na kartach wyborczych) głosowania; kandydaci na poszczególne stanowiska mogli zaprezentować się koleżankom i kolegom, a całe obrady transmitowano na żywo w internecie.

Czekamy na wasz głos

Tę powagę i wyjątkową atmosferę dostrzegli goście obrad.

– To uroczysty dzień, gratuluję wam uzyskania man-

datu radnego. Możecie być dumni, bo to wasz osobisty sukces, pewnie nie pierwszy i nie ostatni – zwróciła się do młodych radnych przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka, dziękując jednocześnie marszałkowi, zarządowi województwa i dorosłym radnym za przygotowanie, rozpatrzenie i podjęcie uchwały w sprawie młodziowych obrad.

– Dość długo czekaliśmy na moment, by młodzieżowy sejmik formalnie rozpoczął funkcjonowanie i stał się dla nas wsparciem. Tego głosu młodych ludzi nam brakowało, on jest ważny i będzie uwzględniony w naszych pracach i działaniach na rzecz Wielkopolski. Cieszę się, że reprezentujecie wszystkie subregiony, bo miejsce zamieszkania wpływa na nieco inny punkt widzenia w różnych kwestiach – podkreślił w swoim wystąpieniu marszałek Marek Woźniak. – Oczekujemy rzetelnych i szczerych opinii czy głosów, uwzględniających oczywiście te dziedziny, którymi zajmują się regionalni samorząd.

– Liczę na waszą kreatywność i nieszablonowe pomysły, najlepiej takie, by dorosły sejmik miał kłopot z tym, jak je „ugryźć” – nieco żartobliwie zwrócił się do młodych radnych województwa Andrzej Pichet, przewodniczący komisji wyborczej ds. młodzie-

żowego sejmiku, która wcześniej wyłoniła 39 przedstawicieli spośród niemal 150 aplikujących.

Wyborcze układanki

Emocji, jak na prawdziwe obrady przystało, nie brakowało. Na początku posiedzenie sprawnie poprowadziła młodzieżowa „radna senior” Karolina Walkowska. Po odebraniu zaświadczeń o wyborze na radnego i złożeniu ślubowania stwierdzono kворum i zgodnie z porząd-

Licę na waszą kreatywność i nieszablonowe pomysły, najlepiej takie, by dorosły sejmik miał kłopot z tym, jak je „ugryźć”

kiem obrad wyłoniono komisję skrutacyjną, aby przeprowadzić wybory do prezydium izby.

Chęć objęcia stanowiska przewodniczącego MSWW zgłosiło aż 6 kandydatów. Każdy z nich (Nikodem Homoncik, Adam Karlik, Oliwier Kłos, Piotr Maciejewski, Maksymilian Ryżek, Szymon Piotr Wiśniewski) zaprezentował się krótko izbie, omawiając też swoje pomysły na sprawowanie funkcji szefa izby czy też na rozwój Wielkopolski.

„Pracowałem w młodzieżowej radzie miasta, jestem członkiem samorządu uczniowskiego, asystuję w biurze senatora, mam doświadczenie w wolontariacie” – to zaledwie przykłady z kilkudziesięciu argumentów, którymi kontrkandydaci starali się zachęcić koleżanki i kolegów do poparcia w tajnym głosowaniu na stanowisko przewodniczącego MSWW.

Niestety, w pierwszej, drugiej i trzeciej turze żaden z nich nie przekonał wymaga-

Aleksandrem Kowalczykiem na czele.

Mamy czystą kartę

– Dziękuję za zaufanie. Nie mam gotowego przemówienia, a w dłoni tylko pustą kartkę, którą my swoimi działaniami teraz wypełnimy, działając na rzecz Wielkopolski – mówił krótko po wyborze na szefa młodzieżowego sejmiku Szymon Piotr Wiśniewski.

Wśród zaproszonych na sesję gości byli m.in. parlamentarzyści i samorządowcy z różnych stron Wielkopolski (w tym radni województwa), przewodniczący Młodzieżowej Rady Miasta Poznania Tomasz Poprawski, przewodniczący Młodzieżowego Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Oskar Frydrych czy też szefowie poprzednich edycji MSWW, które w latach 2017-2019 odbywały się okazjonalnie (raz do roku) z inicjatywy ówczesnej przewodniczącej wielkopolskiego sejmiku Zofii Szalczyk.

O czym jeszcze warto pamiętać, podsumowując inauguracyjne obrady?

Doświadczeni już w polityce samorządowcy przekazali kilka ważnych rad młodzieży:

– To, że postanowiliście się włączyć w pracę na rzecz Wielkopolski, to zaszczyt, ale też misja. Liczę na to, że będziemy wspólnie budowali lepszą przyszłość dla naszego regionu – mówiła Małgorzata Waszak-Klepka.

– To będzie dla was fantastyczny okres. Bądźcie zawsze sobą i pamiętajcie, że najważniejsze jest to, jakimi jesteście ludźmi: jak traktujecie słabszych, jak patrzycie na świat, jak będziecie zmieniać otaczającą was rzeczywistość – dodał radny Andrzej Pichet.

– Starajcie się wypracować własne formy ekspresji i wypowiedzi. Nie naśludujcie polityków, zwłaszcza z pierwszych stron gazet, łamiących zasady etyki, przekrzykujących się i wykorzystujących kłamstwo do biejących zwycięstw – przestrzegali marszałek Marek Woźniak. – To są złe standardy, dlatego dbajcie o uczciwość, zasady i grę fair play w polityce, bo choć na co dzień to trudne, to zamierzamy przecież wrócić w naszym kraju do odpowiednich standardów i etycznych reguł.

***

Pierwsza, trwająca kilka godzin sesja MSWW, miała charakter porządkowy i wyborczy. Dopiero podczas kolejnych spotkań młodzi radni (pełna lista 39 nazwisk dostępna jest na stronie www.umww.pl/mlodziejowy-sejmik) zaprezentują swoje pomysły, wizję rozwoju Wielkopolski, podpowiedzi dla starszych koleżanek i kolegów radnych. Takie obrady to jednak jest już świetna promocja idei samorządności wśród Wielkopolan, zwłaszcza że województwo świętuje w tym roku jubileusz 25-lecia. ■

już pracę na rzecz Wielkopolski

obrad, w których uczestniczyło 38 spośród 39 radnych, wyłoniono m.in. prezydium i sekretarza izby.

Zanim rozpoczęły się oficjalne obrady Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, chętni do ubiegania się o najważniejsze w nim funkcje musieli przekonać koleżanki i kolegów do udzielenia im pisemnego poparcia.

Zaświadczenia o wyborze młodym radnym wręczyli marszałek Marek Woźniak, przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka, przewodniczący komisji wyborczej Andrzej Pichet. Na zdjęciu – z prowadzącą obrady „radną seniorką” Karoliną Walkowską.

Pierwsze ważne głosowania podczas inauguracyjnego posiedzenia.

Sesja zgromadziła wielu gości, m.in. radnych „dorosłego” sejmiku.

Komisja skrutacyjna w akcji.

Pełne skupienie podczas tajnych głosowań.

– Nie mam gotowego przemówienia, a w dłoni tylko pustą kartkę, którą my swoimi działaniami teraz wypełnimy – mówił Szymon Wiśniewski tuż po wyborze na przewodniczącego.

Nowo wyłonione prezydium: sekretarz Klaudia Małek, wiceprzewodnicząca Karolina Walkowska, przewodniczący Szymon Wiśniewski, wiceprzewodnicząca Amelia Szafraniak.

Stawiane dla piękna i ochłody

Poznańskie fontanny – które mają kilkunastoletnią historię, a które już kilkaset lat tradycji?

Marek Rezler

Fontanna to element tak zwanej małej architektury, który istnieje chyba tak długo, jak długo człowiek mieszka w miastach. Cieszyła oko, budziła emocje artystyczne, ale im dalej w przeszłość, tym większe miała znaczenie praktyczne, jako źródło wody – zarówno dla ludzi, jak i dla licznych zwierząt.

Porwana

Wprawdzie na podwórzach kamienic były studnie, ale trzeba było zapewnić wodę kupcom i klientom na rynku. Dlatego niemal od początku istnienia Poznania w czterech narożnikach głównego placu miasta umieszczono studnie publiczne, które w XVI wieku ozdobiło drewnianymi rzeźbami przedstawiającymi zwierzęta. Wizerunki te jednak szybko uległy naturalnemu zniszczeniu, więc sto lat później sylwetki zwierząt zastąpiły posąжки rzymskich bogów: Marsa, Jowisza, Neptuna i Apollina. W latach 1758-1766 na miejscu drugiej z nich, stojącej nieco w bok od wejścia do ratusza, Augustyn Schöps wykonał ozdobną studnię – fontannę z rzeźbą przedstawiającą porwanie Prozerpiny przez Plutona. Legenda głosi, że była to kara, którą czeladnik musiał ponieść za zbyt swobodne kontakty z żoną mistrza. Ale to tylko legenda.

Czas sprawił, że poza studnią stojącą przed ratuszem nie ocalała żadna z pozostałych fontann, choć na dziewiętnastowiecznych obrazach widać uproszczoną wersję tej z naprzeciwka dzisiejszego Muzeum Literackiego Henryka Sienkiewicza. W czasie I Jarmarku Świętojańskiego w 1975 roku na miejscu tych studni umieszczono okrągłe stoiska z kwiatami, a z czasem trzy brakujące studnie odtworzono we współczesnej postaci: Apollina – dłuta Mariana Koniecznego, Marsa – Rafała Nowaka i Neptuna – Marcina Sobczaka. Wszystkie pięknie przyjęły się w sylwecie rynku.

Przypomnijmy też inne wodotryski i fontanny stolicy Wielkopolski; zarówno te z długą tradycją (niektórych już nie ma), jak i te z historią znacznie krótszą.

Na delfinach

Około 1898 roku na Wildzie, na dzisiejszym placu Marii Skłodowskiej-Curie, uruchomiono stojącą tam do dziś gotycką w formie i rozbudowaną kompozycyjnie fontannę, projekt Adolfa F. Bindera.

Bardzo „naturalna”, wzrokowo jakby stopiona ze skwerem i sadzawką, jest fontanna przed Operą. Stanowi założeniową całość ze świątynią sztuki; została zaprojektowana przez Maxa Littmanna w 1910 roku. Kompozycyjnie łączy się z Pegazem umiejscowionym na szczycie teatru; według mitologii skrzydlaty koń miał uderzeniem kopyta doprowadzić do wytrysku poświęconego muzom źródła na górze Helikon.

Za wzorowaną na obiekcie z Alhambry fontanną lwów rośnie drzewo zasadzone przez samego cesarza Wilhelma II.

W 1898 roku na Wildzie uruchomiono stojącą tam do dziś gotycką w formie fontannę projektu Adolfa F. Bindera.

Niewiele dziś zostało z fontanny Felderhoffa, znajdującej się na początku XX wieku u zbiegu ulicy Święty Marcin i ulicy Towarowej, nieopodal dzisiejszej Auli Nowej. Krótko przed wybuchem I wojny światowej stanął w tym miejscu posąg wojownika brandenburskiego, dłuta Reinholda Felderhoffa, usunięty w 1919 roku. Dziś pozostała tu jedynie cembrowina z niewielką fontanną.

U zbiegu Alei Marcinkowskiego i ulicy 23 Lutego jest fontanna ufundowana w 1909 roku przez Gustawa Kronthala, dłuta Hugona Lederera. Ta uroczą rzeźbą przedstawiająca chłopców siedzących na delfinach stanęła na miejscu dziewiętnastowiecznego zakończenia wodociągu, ufundowanego przez Edwarda Raczyńskiego.

Jak z Alhambry

Ciekawostką jest fontanna lwów, umieszczona na Dziedzińcu Różanym Zamku Cesarskiego. Wzorowana (choć mniejsza, ma osiem zamiast dwunastu sylwetek zwierząt) na trzynastowiecznej fontannie z Patio Lwów w Alhambrze w Grenadzie. Dodajmy, że za nią stoi potężne drzewo, o czym mało kto wie – zasadzone przez samego cesarza Wilhelma II.

Niestety, nie odtworzono dotąd studzienki z sylwetką Madonny Sykstyńskiej Rafaela przy ulicy Długiej. Ufundowana i wykonana z inicjatywy Edwarda Raczyńskiego w latach 1844-1846, autorstwa Christiana Gottlieba Cantiana, była też zakończeniem wodociągu. Została zniszczona przez okupanta w 1940 roku. Kroki w kierunku jej odtworzenia podjęto w 2015 roku.

Porwanie Prozerpiny ma XVIII-wieczną tradycję.

Wodotrysk Higiey kilkunastoletnie „wędrował” po Poznaniu.

Rzeźba z chłopcami na delfinach stanęła na miejscu zakończenia wodociągu, ufundowanego przez Edwarda Raczyńskiego.

Popularna fontanna przed Operą została zaprojektowana przez Maxa Littmanna w 1910 roku.

Ocalał jednak inny wodotrysk, bardzo dziś popularny, wręcz jedna z ikon Poznania: fontanna Higiey. Początkowo stała u zbiegu Alei Marcinkowskiego i ulicy 23 Lutego, w 1907 roku została przeniesiona na aleję, u wylotu ulicy Podgórznej, a rok później Edward Aleksander Raczyński ufundował kopię posągu hrabiny Konstancji, stojącego na grobie męża przy kościele w Zaniemnie, i polecił ustawić ją na atrapie (już wtedy) studni. W 1971 roku całość przeniesiono w znacznie godniejsze i bardziej eksponowane miejsce – przed fasadę Biblioteki Raczyńskich. Przywrócono obieg wody, uwidoczniło też umieszczone na cokole napisy i popiersie Wincentego Priessnitza, twórcy wodolecznictwa.

Dla cesarzowej

Bardzo interesująca jest geneza fontanny Perseusza, stojącej od 9 kwietnia 1891 roku, zbudowanej dla uczczenia wizyty cesarzowej Wiktorii w Poznaniu na placu Królewskim, czyli Cyryla Ratajskiego. Monument jest związany z powodem wizyty cesarzowej: powodzią, która nawiedziła miasto w 1888 roku. Bardzo rozbudowany figuralnie pomnik Perseusza ratującego Andromedę z niewoli Ketosa, autorstwa Johanna Pfuha, był centralną częścią placu. Po wojnie, w wyniku przebudowy systemu komunikacyjnego, pomnik przeniesiono do parku Wilsona, między Palmiarnią i muszlą koncertową, w pobliżu innej, gwiazdowej fontanny.

Ciekawe są dzieje obiektu znajdującego się dziś na dziedzińcu Muzeum Etnograficznego przy ulicy Mostowej. Ufundowany przez Krajową

Komisję Artystyczną w 1908 roku, początkowo znajdował się na dziedzińcu dzisiejszego Urzędu Miejskiego przy placu Kolegiackim. Kronikarz miasta August Kronthal tak go opisał: „Fontanna wykonana z piaskowca przez Ignatiusa Taschnera składa się z ciężkiej, przysadzistej kolumny spoczywającej na ośmiokątnej stopniu. Jej bogato rozczłonkowana głowica dźwiga konstrukcję przypominającą tabernakulum, ozdobioną postaciami dzieci siedzących na delfinach. Zakończenie górnej części kopuły (przybranej jakby sznurkiem) stanowi figurka putta, obejmująca w iście zabawny sposób rybę. Ośmioboczna cembrowina fontanny przedstawia na czterech polach różnorakie sposoby wykorzystania wody”. W latach 1965-1992 została rozebrana i leżała w magazynie na poznańskiej Cytadeli. Staraniem poznańskich działaczy związanych z opieką nad zabytkami stanęła na obecnym miejscu.

Bogaty wiek XXI

Plac Wolności niemal od początku, od założenia w XIX wieku, był znakomitym miejscem dla umieszczenia pomników. W okresie międzywojennym planowano odsłonięcie tam pomnika Wolności, nawet rozpisano konkurs na budowę monumentu. Ostatecznie jednak z planu zrezygnowano. Dopiero w czerwcu 2012 roku odsłonięto fontannę zaprojektowaną przez Agnieszkę Stochaj i Rafała Nowaka, umownie zwaną Fontanną Wolności, składającą się z dwóch potężnych skrzydeł opływających przez wodę, z interesującą perspektywą na budynek „Arkadii”.

Z okazji 750-lecia lokacji Poznania, 23 czerwca 2003 roku, na Jezio-

rze Maltańskim uruchomiono podświetlaną, największą w Polsce instalację fontannową, która dziś jest interesującym tłem dla kolejki dziecięcej „Maltanka”.

Uroczy jest skwer z fontanną, wykonaną w 2008 roku, na Zielonych Ogródkach, w miejscu jednego z najstarszych parków Poznania. Uwagę zwracają tu sympatyczne rzeźby Norberta Sarneckiego, przedstawiające dziewczynkę sprawdzającą temperaturę wody, chłopca z psem, przede wszystkim zaś spodziewającego się deszczu pana, powszechnie zwanego profesorem – przyjęło się określać go jako postać prof. Zbigniewa Zakrzewskiego, ekonomisty, a zarazem zasłużonego prezesa Towarzystwa Miłośników Miasta Poznania.

Podobna w charakterze jest wodna rzeźba na Rynku Wildeckim, przedstawiająca chłopca stojącego pod wierzbą, oddana do użytku w 2013 roku, autorstwa Jarosława Boguckiego. Od niedawna też mamy zespół fontann i odrębną konstrukcję na placu Kolegiackim i Rynku Łazarskim.

Niezbyt eksponowana jest Fontanna Czasu (inaczej Brama Czasu), w formie wodospadu, odsłonięta w październiku 2007 roku, według projektu Andrzeja Bednarczyka, przy ulicy T. Kościuszki, opodal Starego Browaru i biurowców – przy Andersia Tower.

Tak przez lata łączono piękno z praktyczną rolą i znaczeniem wody w mieście. Wody, która była niezbędna do życia, ale też potrafiła być wielkim utrapieniem. Jednak forma jej otoczenia łączyła się też z dużymi doznaniem estetycznymi. I tak jest do dziś. ■

OSP po naukę

W dniach 26-30 czerwca w Wielkopolsce gościła delegacja przedstawicieli kilku mołdawskich gmin, złożona z szefów lokalnych samorządów i liderów OSP.

27 czerwca goście spotkali się z wicemarszałkiem Krzysztofem Grabowskim, który omówił działania SWW na rzecz wspierania struktur OSP w naszym regionie. Zadeklarował też chęć współpracy z Fundacją Solidarności Międzynarodowej i partnerami z Mołdawii w sprawie dzielenia się wiedzą i doświadczeniem w budowie i funkcjonowaniu struktur OSP.

Mołdawianie podglądali u nas np. model organizacyjny i zarządzania wśród strażaków ochotników, ich współpracę z JST, relacje z zawodową PSP, wyposażenie jednostek i sposoby ich finansowania, zasady szkoleń OSP czy sposoby zachęcania dzieci do udziału w młodzieżowych drużynach pożarniczych.

Goście z Mołdawii odwiedzili powiat pleszewski, gminy Gniezno i Buk, rozmawiali z samorządowcami oraz przedstawicielami OSP i PSP.

W Wielkopolskim Muzeum Pożarnictwa w Rakoniewicach omówiono historię ochotniczego ruchu strażackiego, a w ośrodku szkoleniowym Stowarzyszenia Niezależnych Ekspertów Pożarnictwa mołdawscy strażacy w ramach szkolenia zapoznali się ze sprzętem używanym w Polsce. RAK

Złot u generała

Uczniowie szkół noszących imię generała Jana Henryka Dąbrowskiego po raz kolejny spotkali się w Winnej Górze.

Generał Jan Henryk Dąbrowski uroczystie podjechał pod pałac w Winnej Górze.

I Ogólnopolskiemu Złotowi Szkół im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego towarzyszyło hasło: „Legiony Polskie we Włoszech”. Wydarzenie odbyło się 19 czerwca na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Winnej Górze (instytucji kultury samorządu województwa).

– Traktujemy was jako ambasadorów idei spotkań w Winnej Górze. Bardzo was proszę, byście konieczność odwiedzenia tego miejsca przekazywali swoim rówieś-

nikom, znajomym i rodzicom – mówił do przedstawicieli 14 szkół z całej Polski marszałek Marek Woźniak.

W programie tegorocznego zlotu znalazły się m.in. uroczysta defilada z udziałem postaci generała Dąbrowskiego, zwiedzanie pałacowej ekspozycji, przygotowana (z okazji 160. rocznicy powstania styczniowego) przez kilkudziesięciu rekonstruktorów i pirotechników inscenizacja bitwy pod Żyrzynem.

Przypomnijmy, że w czerwcu 1807 r. Napoleon Bonaparte przekazał w ramach donacji Winną Górę wraz z miastami Środa i Pyzdry, 10 folwarkami i kilkunastoma wsiami generałowi Dąbrowskiemu. Po upadku Napoleona Dąbrowski na stałe osiadł w Winnej Górze, a pałac stał się ważnym ośrodkiem polskiej myśli narodowej. Generał zmarł 6 czerwca 1818 r. w Winnej Górze. Został pochowany w tamtejszym kościele. ABO

100 lat szkoły

3 czerwca świętowano 100-lecie Zespołu Szkół nr 1 w Liskowie.

Jubileusz połączono z IV Zjazdem Absolwentów dawnej „Budowlanki” i „Rachunkowości”. Warto przypomnieć, że liskowskie placówki założył słynny ks. Wacław Błaziński, a jego dzieło funkcjonuje do dziś. Uroczystości objęły mszę św. pod przewodnictwem bpa Damiana Bryła, barwny korowód ulicami Liskowa, liczne wydarzenia na terenie szkoły.

Podczas obchodów wicemarszałek Krzysztof Grabowski, który stał też na czele komitetu organizacyjnego zjazdu, wręczył odznakę honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego” byłemu wieloletniemu dyrektorowi Zespołu Szkół nr 1 w Liskowie Piotrowi Pasikowi.

To najwyższe regionalne odznaczenie wręczano w mi-

Piotr Pasik został odznaczony w Liskowie.

nionych tygodniach także innym wyróżnionym; m.in. 14 czerwca marszałek Marek Woźniak podczas uroczystości z okazji 770-lecia nadania praw miejskich Śremowi przekazał odznaki związane z tą miejscowością Marii Świdurskiej, Pawłowi Wojnie i Mariuszowi Kondzieli, a 24 czerwca w Kórniku wiceprzewodniczący sejmiku Marek Gola odznaczył Zbigniewa Eugeniusza Tomaszewskiego z Kórnicko-Bnińskiego Bractwa Kurkowego. ABO

Kto najlepszym rolnikiem?

Rekordowa liczba aż 63 zgłoszeń wpłynęła w tegorocznej odsłonie konkursu Wielkopolski Rolnik Roku.

Poinformował o tym wicemarszałek Krzysztof Grabowski, który wziął udział w czerwcowym inauguracyjnym posiedzeniu kapituły konkursu, organizowa-

nego przez samorząd województwa już po raz 23. Teraz członkowie tego gremium złożą wizyty w zgłoszonych gospodarstwach. Ich efektem będzie wyłonienie listy najpierw nominowanych, a potem laureatów, którzy otrzymają nagrody finansowe i statuetki „Siewcy”. ABO

Na pomoc zwierzętom

12 czerwca Jacek Bogusławski z zarządu województwa zainaugurował w Pile nowy program samorządu województwa „Wielkopolska przyjazna zwierzętom”.

Podczas konferencji prasowej w piłskim schronisku dla zwierząt, w towarzystwie prezydenta miasta Piotra Głowskiego, omówiono szczegóły przedsięwzięcia, które ma wspierać samorządy z Wielkopolski (kwotą 300 tys. zł)

O programie mówili Jacek Bogusławski i Piotr Głowski.

w zakresie dobrostanu zwierząt.

– Kierujemy ofertę do wszystkich samorządów oraz

instytucji zajmujących się zwierzętami. Analizując ich potrzeby, dostrzegliśmy, że warto dodatkowo wesprzeć je w zakresie opieki i ochrony naszych czworonożnych przyjaciół – mówił Jacek Bogusławski.

Konkurs dla JST potrwa do 15 lipca, puła sięga 300 tys. zł, a dofinansowanie zadania to maksymalnie 50 proc., tj. można zdobyć dotację np. na co drugi kilogram karmy lub zabieg dla zwierząt. RAK

Szparagi i inne smaki

24 czerwca w Mochach w gminie Przemęt odbyło się tradycyjne „Święto szparaga”.

Miejscowość Mochy stała się tego dnia kulinarną stolicą Wielkopolski. Goście odbywającego się tu „Święta szparaga” mogli skosztować pysznych dań przygotowanych na bazie tego zdrowego warzywa, ale nie tylko. Wydarzeniu towarzyszyło bowiem rozstrzygnięcie etapu wojewódzkiego konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”.

– Cieszę się, że tegoroczna, XXII już edycja konkursu organizowanego przez samorząd województwa we współpracy z Polską Izbą Produktu Regionalnego i Lokalnego odbywa się w gminie Przemęt, która słynie z produkcji szparagów – mówił wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

W rywalizacji wzięły udział 43 produkty i 5 ekip przyrządzających potrawy, wśród nich koła gospodyń wiejskich, lokalne manufaktury i firmy przetwórcze, opierające produkcję na tradycyj-

„Święto szparaga” obchodzono w Mochach 24 czerwca.

nych metodach. Wśród zaprezentowanych specjalów nie brakowało serów, pieczywa, miodów, nalewek, wędlin, wyrobów cukierniczych oraz potraw, które przygotowano na miejscu.

Jury oceniające produkty przyznało 11 nagród, 8 wyróżnień i 7 rekomendacji do nagrody „Perły 2023”. Z kolei komisja smakująca potrawy przyznała I, II i III miejsce, wyróżnienie i wskazała rekomendację do „Perły 2023”. Laureaci otrzymali nagrody, które wręczyli m.in. wicemarszałek Krzysztof Gra-

bowski, wiceprzewodniczący sejmiku Jarosław Maciejewski i wójt Przemętu Janusz Frąckowiak.

Gościem specjalnym był znany kucharz Karol Okrasa, który poprowadził warsztaty z przygotowania potraw ze szparagów i wręczył nagrody dla KGW z gminy Przemęt, które rywalizowały w konkursie na najlepszy deser szparagowy.

– Od lat konsekwentnie promujemy szparagi jako lokalne dobro, z którego jesteśmy dumni – podsumował wójt Janusz Frąckowiak. RAK

POBIEGLI DLA POWSTAŃCÓW W GOŁAŃCZY

Kolejna z imprez zaliczanych do promowanego przez samorząd województwa Cyklu Biegów Powstania Wielkopolskiego odbyła się 24 czerwca w Gołańczy. Najlepszych ze 174 uczestników rywalizacji na 10-kilometrowym dystansie udekorowali medalami Jacek Bogusławski z zarządu województwa i wiceprzewodnicząca sejmiku Agnieszka Grzechowiak. Następny z biegów cyklu odbędzie się 30 września we Lwówku. ABO

Jak piknik, to na fest!

Tysiące Wielkopolan miało możliwość pogłębienia swojej wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego podczas imprezy, która odbyła się 10 czerwca na poznańskiej Cytadeli.

FOT. ZY. MAREK SZYKOR

Największe kolejki ustawiły się do symulatora dachowania.

Stoisko WORD cieszyło się dużą popularnością wśród gości.

FOT. PIOTR RATAJCZAK

W promocję bezpieczeństwa na drogach włączyła się też policja.

Spotkanie w plenerze zorganizowano z okazji 25-lecia Samorządu Województwa Wielkopolskiego, o czym szerzej piszemy na s. 6. Wśród wielu atrakcji nie zabrakło też miejsca dla stoiska Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu, przygotowanego we współpracy z Automobilklubem Wielkopolski i Polskim Związkiem Motorowym. Wszyscy goście, od dzieci do seniorów, mogli znaleźć u nas coś ciekawego.

Maluchy mogły wykazać się talentem w kolorowaniu rysunków z dziedziny bezpie-

czeństwa ruchu drogowego. Na uczniów, którzy będą zdawać egzamin na kartę rowerową, czekały kieszonkowe „Kodeksy rowerzysty” – wydawnictwo WORD-u Poznań, które od wielu lat cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród uczniów 4. klas szkół podstawowych i nauczycieli wychowania komunikacyjnego.

Można też było obejrzeć wyprodukowane przez ośrodek filmy o zasadach bezpiecznego poruszania się na rowerze. Na seniorów z kolei czekały nasze wydawnictwa z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym,

traktujące o bezpiecznym poruszaniu się rowerem i problematyce ograniczeń psychoruchowych osób starszych.

Kolejki do symulatorów

Jednak największym zainteresowaniem cieszyły się symulator dachowania oraz symulator czasu reakcji. Urządzenia udostępnione zostały przez Polski Związek Motorowy i Automobilklub Wielkopolski. Przez cały dzień ustawiły się długie kolejki tych, którzy chcieli sprawdzić się w sytuacji wypadku z dach-

waniem auta. Wnętrze pojazdu wypełnione było pluszowymi zabawkami, które symulowały różne przedmioty, przewożone często luzem we wnętrzach naszych pojazdów: telefony, torebki, klucze itp.

Na chętnych czekał również symulator czasu reakcji. Na tym urządzeniu można było z kolei sprawdzić swój refleks w ten sposób, by po sygnale jak najszybciej wcisnąć pedał sprzęgła i hamulca. Można też było sprawdzić, jaką drogę pokona jeszcze samochód po wciśnięciu hamulca (na suchej, mokrej i ośnieżonej drodze). Dla wielu

komputerowe wskazania były dużym zaskoczeniem...

Stawiamy na odbłaski

Ponadto na wszystkich naszych gości czekały upominki w postaci odbłaskowych zawieszek, opasek, kamizełek dla dzieci i dorosłych. Od lat WORD w Poznaniu propaguje bowiem noszenie ich w każdych warunkach, bo wielokrotnie przekonaliśmy się już, że potrafią one uratować pieszym czy rowerzystom życie.

Z radością możemy się pochwalić, że nasze stoisko cieszyło się bardzo dużym zaintere-

sowaniem wśród gości pikniku. Usłyszeliśmy też wiele pozytywnych opinii o naszej działalności w edukowaniu na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym. To, oprócz przeprowadzania państwowych egzaminów na prawo jazdy, nasze najważniejsze zadanie statutowe, które z zaangażowaniem realizujemy od lat.

Mamy nadzieję, że takie przedsięwzięcia, zwłaszcza w okresie przedwakacyjnym, przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa na naszych drogach.

Marek Szykor WORD Poznań

Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny odbył się już 25. raz

W dniach 13-14 czerwca w Poznaniu rozegrano finał krajowy XXV Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Od wielu lat głównym celem turniejów motoryzacyjnych są działania edukacyjno-oświatowe wśród młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Konkursy popularyzują przede wszystkim przepisy i zasady bezpiecznego poruszania się po drogach, kształtują partnerskie zachowania wobec innych uczestników ruchu oraz upowszechniają podstawowe zasady i umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

W dniach 13-14 czerwca w Poznaniu rozegrany został

finał krajowy XXV OMTM dla uczniów szkół ponadpodstawowych, organizowanego przez Polski Związek Motorowy, Komendę Główną Policji, Ministerstwo Edukacji i Nauki, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego.

W rywalizacji wzięło udział 13 drużyn, zwycięzcy finałów wojewódzkich z całej Polski. W pierwszym dniu turnieju, po zakwaterowaniu się uczestników w hotelu, po wycieczce po Poznaniu i uroczystym otwarciu imprezy, młodzież przystąpiła do rywalizacji.

Na początku przeprowadzono część teoretyczną: uczestnicy rywalizacji musieli rozwiązać dwa trudne testy

FOT. ARCHIWUM KMP W POZNANIU

Na udzielenie pomocy poszkodowanemu drużyna ma 5 minut.

– jeden z przepisów ruchu drogowego (25 pytań) i drugi tylko z zasad pierwszeństwa przejazdu (10 pytań). Dodajmy, że takie testy rozwiązują wszyscy członkowie drużyn.

Następnego dnia, na terenie Toru Poznań przeprowadzono konkurencje praktyczne – przygotowanie pojazdu do ruchu, jazda sprawnościowa motorowerem po torze

przeszkód, jazda sprawnościowa samochodem (próba Stewarta) oraz udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej.

Konkurencja pn. „obsługa codzienna pojazdu” jest rywalizacją drużynową, podczas której każdy członek zespołu losuje pojazd (samochód, motocykl, motorower), który musi przygotować do bezpiecznej jazdy w ruchu drogowym. Na wykonanie zadania każdy zawodnik ma maksymalnie 5 minut. Z kolei w konkurencjach sprawnościowych (jazda motorowerem i jazda samochodem) biorą udział przedstawiciele załóg.

Organizatorzy dużą wagę przykładają do konkurencji dotyczącej zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Jej umiejętne stosowanie jest ważne dla ratowa-

nia zdrowia i życia ludzkiego, na przykład zagrożonego w wypadkach i zdarzeniach drogowych. Na udzielenie pomocy poszkodowanemu drużyna dysponuje także czasem 5 minut.

Mimo kapryśnej pogody konkurencje sprawnościowe zostały rozegrane bez problemów. Po dwudniowych zmaganiach jury ogłosiło wyniki finału krajowego konkursu. I miejsce zajęła drużyna z Zespołu Szkół Techniczno-Ekonomicznych w Myślenicach (woj. małopolskie), II miejsce – drużyna z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Żarnowcu (woj. śląskie), a III miejsce – uczniowie z Technikum Nowoczesnych Technologii w Kleszczowie (woj. łódzkie).

Beata Brambor WORD Poznań

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU

www.brd.poznan.pl

Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Wojciech Głuszak, Maciej Bednik, Piotr Monkiewicz, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

Nowe życie wiatraka „Wicynta”

Remont obiektu był możliwy dzięki dofinansowaniu z PROW 2014-2020.

Wiatrak koźlak zbudowano w Boszkowie w 1882 r. Do Bukówca Górnego został przewieziony i złożony powtórnie przez Tomasza Szulca w roku 1924 r. Wiatrak pracował do połowy lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Produkowano w nim kaszę oraz śrutę, ale nie męliło się tu zboża na mąkę.

Jego ostatnim młynarzem i właścicielem był Wincenty Bura, zwany przez bukówczań Wicyntym i właśnie takie imię nadano wiatrakowi podczas uroczystego otwarcia po gruntownym remoncie przeprowadzonym w 2022 r. ze środków PROW 2014-2020.

Śmigi, altanka, dyszel

Pod koniec XX w. wiatrak został wykupiony przez gminę Włoszakowice, która przeprowadziła remont zabezpieczający: wykonano dach z papy i zabezpieczono ściany z desek. W 2013 r. wiatrak wydzierżawiło Stowarzyszenie Bukówczan MANU i rozpoczęło jego rewitalizację. Pierwszy

W wiatraku prowadzone są lekcje regionalne, z których mogą korzystać nie tylko mieszkańcy gminy Włoszakowice, ale również wszyscy odwiedzający go turyści.

etap obejmował remont wiatraka na zewnątrz: przywrócono śmigi, altankę, dyszel do obracania wiatrakiem, a dach

i ścianę wiatrową pokryto gontem.

Wiatrak wzmocniono i odmalowano. Następnie, w 2022

roku, dzięki współfinansowaniu (kwotą blisko 140 tys. zł) ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla

rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wyremontowano wnętrze koźlaka.

W ramach przeprowadzonego remontu wymieniono spróchniałe stropy na wszystkich poziomach (belki i podłogi) oraz zainstalowano schody. Odmalowano również elewację frontową i przeprowadzono konserwację elementów stalowych. We wnętrzu przygotowano interaktywne wystawy narzędzi rolniczych i rzemieślniczych.

Haka, heber, dygocz...

Zwiedzający mogą zobaczyć warsztaty stolarskie czy szewski, narzędzia kołodziejskie, ciesielskie i wytwory tych rzemieślników. Na dużym monitorze można obejrzeć, w jaki sposób i do czego przyrządy te były używane. Podobnie ze starymi narzędziami rolniczymi, takimi jak: haka, heber, dygocz, arfa czy gramasy, znajdującymi się na ostatnim piętrze.

Kolejne piętra koźlaka kryją też zagadki do rozwiązania. W przyziemiu np. można zobaczyć nie tylko kompletny mechanizm wiatraka, ale też podjąć różne aktywności: zważyć się na wadze dziesiętnej, ciąć drewno piłą „twoja-moja” oraz wbijać gwoździe. Przy wiatraku powstała też wiata rekreacyjna.

„Wicynt” stał się częścią ścieżki regionalnej prowadzonej przez Stowarzyszenie Bukówczan MANU. W jej skład wchodzi: Izba Regionalna (domek z 1872 r.), pracownia rzeźbiarza ludowego oraz zajęcia w Gminnym Centrum Folkloru. W wiatraku często goszczą grupy szkolne, zwiedzając go i bawiąc się w jego otoczeniu. Przyjeżdżają też turyści indywidualni i grupy zorganizowane. Infrastruktura turystyczna będzie przy wiatraku stopniowo rozbudowywana w miarę pozyskiwania środków finansowych przez miejscowe stowarzyszenie.

Zrealizowany projekt zasługuje na miano dobrej praktyki PROW.

Miejsce pracy twórczej rzemieślników

Piano Studio Piotr Kostera to firma zlokalizowana w Latowicach na terenie gminy Sieroszewice, która rozwinęła swoją działalność dzięki funduszom z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Tutejsi rzemieślnicy zajmują się renowacją fortepianów dla szkół muzycznych, ośrodków kultury, jak również osób prywatnych w Polsce i klientów zagranicznych z całej Europy.

Przedsięwzięcie pn. „Rozwój firmy Piano Studio Piotr Kostera o zakład renowacji fortepianów w celu utworzenia innowacyjnej bazy dla działalności rzemieślniczej”, które dofinansowano z PROW 2014-2020 kwotą 300 tys. zł, zrealizowano w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla

rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” w zakresie rozwijania działalności gospodarczej.

Dzięki dotacji z UE możliwe było wybudowanie nowego obiektu spełniającego restrykcyjne normy. Po rozbudowie i zakończeniu inwestycji w 2021 r. zwiększono zatrudnienie do 14 osób oraz rozszerzono grono kontrahentów. Firma rozpoczęła współpracę z klientami z całej Europy. Nowoczesnie wyposażony obiekt pozwala w pełni kontrolować warunki otoczenia i utrzymywać odpowiednią wilgotność i temperaturę podczas trwania prac, co jest gwarancją jakości wykonywanych usług.

Cechą wyróżniającą dofinansowane przedsiębiorstwo jest szczególne podejście do pracy, polegające na indywidualnym potrak-

Dofinansowanie z PROW 2014-2020 pozwoliło stworzyć odpowiednie warunki do kompleksowej renowacji fortepianów.

towaniu każdego instrumentu. Wszystkie działania, począwszy od demontażu instrumentu, poprzez

przygotowanie stolarskie, renowację części akustycznej, korektę mechanizmu, łączenie z lakierowaniem obudo-

wy, przeprowadzane są na miejscu w warsztacie.

Praca nad mechanizmem to najbardziej niewralgiczny

punkt renowacji instrumentu, gdyż dobrze wyregulowany i sprawnie działający mechanizm gwarantuje satysfakcjonującą lekkość gry, a dobrze zintonowane młotki czyste i klarowne brzmienie.

Ponadto, pracownicy firmy to doświadczeni rzemieślnicy i wykwalifikowani technicy budowy fortepianów, którzy aby utrzymać wysoką jakość renowacji instrumentów, przykładają dużą wagę do wykonywanej pracy. Renowacje instrumentów nie są przeprowadzane szablonowo oraz masowo. W przypadku instrumentów historycznych pracownicy firmy sięgają do warsztatu sprzed dwustu lat, który bazował na wykorzystaniu m.in. naturalnych żywic. W związku z tym konieczne jest bardzo precyzyjne prowadzenie procesu renowacji, aby sprostać oczekiwaniom klientów.

UNIA EUROPEJSKA

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Wakacyjne szanse na dotacje unijne

Przedsiębiorco, samorządowcu! Masz pomysł na działanie? Sprawdź, czy możesz uzyskać na nie dofinansowanie z UE.

Tegoroczne wakacje nie będą dla przyszłych beneficjentów sezonem ogórkowym. Wręcz przeciwnie! Wdrażanie programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 nabiera tempa. To oznacza, że w najbliższych miesiącach ogłoszonych zostanie kilka istotnych naborów wniosków.

Nie tylko dla firm

Konkursy na dotacje są już w toku, więc jeśli masz pomysł na projekt, teraz jest czas, aby działać! Do 21 lipca można składać wnioski w naborze na „usługi społeczne i zdrowotne”. Dotacje są przeznaczone dla służb publicznych i administracji, organizacji społecznych, instytucji naukowych i edukacyjnych oraz instytucji ochrony zdrowia. Można je wykorzystywać na programy wczesnego wykrywania chorób, leczenia oraz rehabilitacji dzieci (w tym na regionalne programy zdrowotne). Do rozdysponowania jest 36 mln zł z budżetu UE.

Jeśli jesteś przedsiębiorcą działającym na terenie Konina, powiatu konińskiego, kol-

Podczas wakacji beneficjenci będą mogli aplikować w kilku unijnych konkursach.

skiego, słupeckiego lub tureckiego, masz szansę otrzymać dotację na rozwój swojej firmy. Do końca sierpnia trwa nabór dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw związanych z transformacją wschodniej Wielkopolski.

Dotację można przeznaczyć na dostosowanie firm do zmieniających się warunków rynkowych i technologicznych, tworzenie nowych miejsc pracy, cyfryzację i in-

ternacjonalizację. Nabór podzielono na dwie części: z pulą 60 mln zł – w ramach tzw. RPI oraz 52,5 mln zł w ramach pomocy publicznej. Maksymalny poziom dofinansowania projektu wynosi odpowiednio 45 lub 70 proc. wydatków kwalifikowalnych, w zależności od rozpatrywanego wniosku.

Do 28 lipca potrwa przyjmowanie wniosków w konkursie na wybór operatorów regionalnych Bazy Usług

Rozwojowych (BUR). Wspomniani operatorzy finansować będą usługi rozwojowe realizowane w pięciu podregionach: kaliskim, konińskim, leszczyńskim, pilskim oraz poznańskim wraz z miastem Poznaniem. Pula środków unijnych przewidziana na ten konkurs to ponad 141 mln zł.

Regionalne BUR-y skierują swoją ofertę do przedsiębiorców i pracowników, którzy chcą podnieść kompetencje

zawodowe. W uproszczeniu działanie BUR można przyrównać do dużego portalu zakupowego, z tym że tutaj oferowane są po prostu szkolenia. Po wybraniu odpowiedniego kursu będzie można zwrócić się z wnioskiem do regionalnego operatora, aby ten dofinansował jego koszty – co do zasady w tej perspektywie UE można liczyć na zwrot w wysokości maks. 70 proc. Podobny nabór zostanie ogłoszony w sierpniu dla wschodniej Wielkopolski. Przypomnijmy, że w mijającej perspektywie z BUR skorzystało ponad 39 tys. osób oraz 13,6 tys. firm.

Profesjonalne wsparcie

Pamiętaj, że wakacje przyniosą jeszcze więcej konkursów! Np. od 3 lipca możesz składać wnioski o dotację na wsparcie w ramach OHP, mobilność w ramach sieci EURES oraz integrację społeczno-gospodarczą obywateli państw trzecich, w tym migrantów.

Jeśli interesują cię inwestycje proekologiczne, już teraz możesz przygotowywać wnioski na konkurs dotyczą-

cy działań zwiększających odporność na zmiany klimatu i kłębki żywiłowe, który rozpocznie się 1 sierpnia. W sierpniu odbędą się również konkursy związane z równym dostępem do kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie, inwestycjami na rzecz neutralności klimatycznej oraz działaniami powiązanych z rynkiem pracy i edukacją.

Warto również pamiętać, że do końca lipca potrwa konkurs na inwestycje drogowe. O dotacje może ubiegać się WZDW w Poznaniu. Budżet unijny to 300 mln zł. O tym, jakie zadania drogowe będą realizowane z tej puli, pisaliśmy w majowym numerze „Monitora”.

Nie przegap szansy na zdobycie wsparcia finansowego dla swojego projektu! Śledź stronę www.funduszeUE.wielkopolskie.pl, gdzie regularnie publikowane są informacje o kolejnych naborach. Pamiętaj, że wnioski przyjmowane są wyłącznie w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu informatycznego LSI 2021+. Teraz to twój czas, aby się zgłosić i zrealizować swoje plany! MARK

Był kościół, jest biblioteka i muzeum

Lubimy takie historie! Po kaflarni w Zdunach albo tlenowni w Czempiniu to kolejna niesamowita metamorfoza zniszczonego zabytku (tym razem w Sierakowie), która zakończyła się happy endem.

24 czerwca otwarto tu Muzeum Rybactwa Śródlądowego i Ochrony Wód przy Bibliotece Publicznej Gminy Sieraków.

W Sierakowie tuż przy Warcie od lat mieszkańców straszyl dawny kościół ewangelicki. Budynek zawałił się częściowo w 2010 r. Władze nie miały środków na jego remont i odbudowę, ale z pomocą przyszły fundusze europejskie (ponad 5,2 mln zł z WRPO 2014-2020). Kościół odzyskał dawny blask, drewnianą konstrukcję widać dokładnie z drugiego brzegu rzeki. Teraz będzie to miejsce wykorzystywane na różne aktywności kulturalne mieszkańców gminy.

Przez wiele lat Sieraków słynął z jedynej w Polsce placówki edukującej w kierunku rybactwa śródlądowego na poziomie szkoły średniej

Budynek po dawnym kościele, mimo swojego zabytkowego charakteru, będzie obiektem efektywnym energetycznie i praktycznie bezemisyjnym. Do jego ogrzewania wykorzystano np. pompy ciepła, fotowoltaikę, rekuperatory.

W środku zabytkowego kościoła powstała siedziba gminnej biblioteki. Do tej pory działała ona w małym budynku mieszkalnym, zatem nowe przestrzenie dają bibliotekarzom więcej możliwości.

Zmodernizowany kościół stał się również siedzibą Muzeum Rybactwa Śródlądowego i Ochrony Wód. Wybór profilu placówki był nieprzypadkowy. Przez wiele lat Sieraków słynął z jedynej w Polsce placówki edukującej w kierunku rybactwa śródlądowego na poziomie szkoły średniej. Poza tym gmina leży w obrębie „Kraju Stulecia”, a w samej gminie Sieraków są 34 jeziora i wspomniana rzeka Warta, która dzieli miejscowość na dwie części.

W uroczystym otwarciu placówki wzięli udział m.in. wicemarszałek Krzysztof Grabowski i wiceprzewodniczący sejmiku Jarosław Maciejewski. MARK

Na ostatniej prostej

W Wielkopolsce jest nowy przystanek kolejowy. Nazywa się Adamowo i leży na drodze do Wolsztyna. To część dużego remontu tej linii, który był możliwy dzięki 88 mln zł dotacji z Unii Europejskiej.

Przypomnijmy, że inwestycja rozpoczęła się w połowie 2021 roku. Przebudowano prawie 18 kilometrów linii kolejowej: wymieniono nawierzchnię na odcinku Wolsztyn – Rakoniewice oraz Rakoniewice – Drzymałowo. Roboty objęły również rewitalizację stacji Wolsztyn. Podobnie stało się z peronami w Grodzisku Wlkp.

11 marca 2023 r. wróciły bezpośrednie połączenia z Wolsztyna do Poznania, o czym informowaliśmy już w „Monitorze”. Zakończono wówczas prace torowe na modernizowanym odcinku kolejowym i wprowadzono rozkład jazdy pociągów w pełnym wymiarze. Osta-

teczne zakończenie remontu zaplanowano w drugim półroczu, a jednym z ważnych kroków było oddanie nowego przystanku osobowego w Adamowie koło Wolsztyna.

Podróźni korzystają z niego od 11 czerwca, kiedy wprowadzono nowy rozkład jazdy, uzupełniony o postój tam pociągu.

Przystanek w Adamowie powstał z myślą o potrzebach mieszkańców i sprawi, że linia nr 357 na odcinku Drzymałowo – Wolsztyn będzie jeszcze bardziej funkcjonalna – mówi wicemarszałek Wojciech Janowski.

Przypomnijmy, że to niejedyna inwestycja kolejowa na tym odcinku, wsparta pieniędzmi z UE. W perspektywie 2007-2013 prace modernizacyjne linii 357 kosztowały 115 mln zł, z czego 72 mln zł pochodziło z puli unijnej zarządzanej przez władze regionu. MARK

Siedem lat, siedemset szkół

Cyfrowa rzeczywistość w wielkopolskiej edukacji to laptopy zamiast zeszytów i ekrany zamiast tablic.

Dzięki CSW powstało 5 profesjonalnych studiów telewizyjnych, w których młodzi ludzie uczą się dziennikarskiego fachu.

Gala podsumowująca projekt odbyła się 7 czerwca w Sali Ziemi MTP.

Cyfrowa szkoła to już nie przyszłość, ona już z powodzeniem wkroczyła do wielkopolskich szkół. To zasługa siedmioletniego projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020”. 7 czerwca odbyła się jego gala finałowa z udziałem uczniów i nauczycieli z całego regionu.

Ambitnie

Nie trzeba przekonywać, że kompetencje cyfrowe są niezwykle ważne we współczesnym świecie. „Dzięki nim możemy sprawnie korzystać z nowych technologii, poruszać się w cyfrowym świecie i efektywnie działać w społeczeństwie informacyjnym. Tak naprawdę otwierają nam drogę do osobistego rozwoju, dostępu do wiedzy i zasobów oraz umiejętności lepszej komunikacji i pracy w różnych dziedzinach życia” – tłumaczy eksperci.

Z tego powodu kilka lat temu samorząd województwa zdecydował się na realizację pionierskiego w kraju projektu z zakresu edukacji cyfrowej. Ambitnego zadania podjął się Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, który na swój pomysł pozyskał ponad 109 mln zł wsparcia unijnego z WRPO 2014-2020.

Pierwszym sprawdzianem dla projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020” (CSW) była pandemia. Zakupiony sprzęt informatyczny został wykorzystany przez szkoły do organizacji lekcji zdalnych. Dzięki wprowadzeniu systemu kształcenia online już przed covidowym zamknięciem szkół placówki miały możliwość wcześniejszego przystosowania się do nauki online.

Skala

Projekt CSW przyniósł widoczne efekty w ponad 700 zaan-

gażowanych placówkach. Skorzystało z niego 13 tysięcy uczniów i 5 tysięcy nauczycieli. Oprócz laptopów, które zakupiono w liczbie ponad 3 tys., szkoły otrzymały również tablety (17 tys. sztuk), drukarki 3D, nowoczesne aplikacje oraz możliwość interakcji wirtualnej z uczniami. Ponadto w sześciuset budynkach szkolnych uruchomiono sieć wi-fi, a w ramach projekt-

cieli, dając im narzędzia do rozwoju – tłumaczy Paulina Stochniałek z zarządu województwa.

Projekt miał także na celu wyrównanie szans edukacyjnych w regionie, zapewniając szkołom w mniejszych miejscowościach takie same możliwości korzystania z nowych technologii, jakie są dostępne dla placówek w większych miastach. Dlatego wszystkie

Pedagodzy uczestniczą w licznych kursach i szkoleniach, które przygotowują ich do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych oraz wykorzystania nowych technologii. Ponad 5 tysięcy osób przeszło podobne szkolenia prowadzone przez wykwalifikowanych trenerów i naukowców z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Co dalej?

Prace nad kontynuacją projektu „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2030” są już w toku, a jej finansowanie będzie pochodzić z nowego programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Planuje się podnieść jakość edukacji w około 600 szkołach poprzez rozwój kompetencji kluczowych u ponad 5 tysięcy nauczycieli i u 13 tysięcy uczniów.

W planach są również nowe inicjatywy, takie jak Wielkopolska Akademia Talentów i Cyfrowa Encyklopedia Województwa Wielkopolskiego. Przewiduje się również stworzenie centrum kształcenia zdalnego w postaci pewnego eksperymentu pedagogicznego.

MARK

Projekt CSW przyniósł widoczne efekty w ponad 700 zaangażowanych placówkach. Skorzystało z niego 13 tysięcy uczniów i 5 tysięcy nauczycieli

tu powstało 5 profesjonalnie wyposażonych tzw. green studiów (małych studiów telewizyjnych).

– Tak wygląda nasz samorządowy projekt „Cyfrowa Szkoła Wielkopolsk@2020”, który podsumowaliśmy podczas uroczystej gali w Sali Ziemi MTP. Dzięki niemu realnie wspieramy w regionie szkoły, uczniów i nauczy-

szkoły otrzymały podobny nowoczesny sprzęt: tablety, laptopy, aparaty cyfrowe, stacje meteorologiczne, zestawy do nauki programowania i wiele innych. Dodatkowo uczniowie i nauczyciele mają dostęp do innowacyjnej aplikacji 3D z materiałami dydaktycznymi z różnych przedmiotów.

CSW nie tylko wspiera uczniów, ale również nauczycieli.

Jak zmienia się region z UE?

► **Gniezno:** po półtora roku od rozpoczęcia budowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 260, czyli tzw. południowej obwodnicy Gniezna, jest już gotowy. Długość nowej trasy to 2,2 km, a jej koszt wyniósł około 28 mln zł, z czego 17 mln zł stanowi dotacja z UE. Z okazji zakończenia inwestycji 17 czerwca odbyły się zawody biegowe pn. „Szybka piątka”. Pobiegli starsi (dystans 5 km) i młodsi (200 m). Wynik to sprawa drugorzędna, bo najważniejsza była rodzinna atmosfera, która panowała wśród uczestników. W wydarzeniu wzięli udział wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

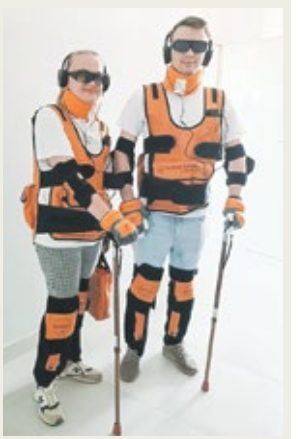
► **Poznań:** widać ogromne postępy w budowie węzła transportowego Grunwaldzka. Kształtów nabierają m.in. pętla autobusowa i poczekalnia, powstały też wiadukty kolejowe, wzdłuż których biegnie kładka pieszo-rowerowa. Z początkiem wiosny zasadzono też 100 drzew. Od strony Poznania jest już widoczny szyb windy oraz schody prowadzące pod torami kolejowymi. Podobnie będzie od strony Plewisk. Trwa również budowa bezkolizyjnego przejazdu pod torami kolejowymi. Powstająca inwestycja ma odciążać ruch w tej części miasta oraz połączyć różne środki transportu: koleją, autobus, samochód czy rower. Zadanie uzyskało prawie 70 mln zł dotacji z UE.

► **Szydłowo:** przy enklawie miododajnej w Zawadzie chętni oraz pracownicy miejscowego Urzędu Gminy nasadzili (w czynie społecznym) ponad 600 roślin miododajnych. Enklawa została wzbogacona m.in. o lawendę, jeżówkę purpurową, aster nowoangielski oraz wiele innych odmian roślin przyjaznych pszczołom. „Zachęcamy do odwiedzin naszej przestrzeni w Zawadzie i dbania o rośliny miododajne” – czytamy na stronie gminy Szydłowo. W trakcie wydarzenia odbył się także turniej wiedzy o roślinach miododajnych i małych zapylaczach. Enklawa i wiele innych działań z zakresu edukacji ekologicznej mogły zostać zrealizowane dzięki wsparciu unijnemu w wysokości ponad 440 tys. zł.

► **Piła:** pozostajemy jeszcze w północnej Wielkopolsce. Przy Młodzieżowym Domu Kultury „Iskra” w Pile otwarto Punkt Edukacji Ekologicznej. To drugi etap projektu „Eko-edukacja w Powiecie Pilskim”, który powiat pilski realizuje razem z nadleśnictwem Zdrojowa Góra i Kaczory. Dzięki adaptacji terenu wokół budynku MDK „Iskra” powstała ścieżka edukacyjna o tematyce ekologicznej, hotel dla owadów, karmniki dla motyli, stacja meteo czy oranżeria, w której prowadzone są zajęcia z roślinoznawstwa. Ekoinicjatywa uzyskała ponad 1,4 mln zł wsparcia z Unii Europejskiej.

► **Poznań:** zastanawiacie się, w jakie stroje są ubrani młodzi ludzie na zdjęciu? To słuchacze WSCKZiU, którzy testują symulator starości – nowe urządzenie zakupione dzięki wsparciu z unijnego projektu „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska”. Symulator starości pomaga zrozumieć ograniczenia osób starszych i pokazuje, że nawet wykonywanie podstawowych czynności życia codziennego może z wiekiem stać się trudne.

MARK

PODSŁUCHANE

– Przepraszam, będę musiał wcześniej się wylogować, bo wybieramy dyrektora „Dziekanki”, a ja jestem członkiem komisji konkursowej – usprawiedliwił się wiceprzewodniczący sejmiku Marek Gola podczas czerwcowego posiedzenia komisji strategii.

– Rozumiem... A myślałem, że startujesz na dyrektora – zareagował przewodniczący komisji Henryk Szymański.

– Nie, nie... Jak już, to szykuję sobie tam miejsce w roli pacjenta – odparł radny Gola.

Dla mniej zorientowanych – „Dziekanka” to marszałkowski szpital psychiatryczny w Gnieźnie.

Marek Gola nie będzie dyrektorem „Dziekanki”...

PODPATRZONE

Organizowane od czasu rozwoju pandemii COVID-19 zdalne obrady sejmikowych komisji powodowały, że radni łączyli się online z różnych miejsc: domu, biura, pociągu, samochodu, a nawet z podróży rowerem czy... jazdy na stoku narciarskim. O ile nas pamięć nie zawodzi, na grzbiecie... konia jeszcze jednak żaden przedstawiciel wielkopolskiego suwerena się nie zameldował. Aż do 13 czerwca, kiedy obradowała Komisja Kultury Fizycznej i Turystyki.

– Dzień dobry, witam wszystkich i potwierdzam obecność na zdalnym posiedzeniu – pokazała się w kamerze telefonu radna Tatiana Sokołowska (ubrana w strój i toczkę jeździecki), podążająca swobodnie stępem, i prezentująca poprzez obiektyw uroki hipodromu.

– Pięknie, jesteście przecież na komisji sportu – skwitowała krótko szefowa gremium Krystyna Kubicka-Sztul.

– Byle nam książeczka nie spadła z tego konia – dodał rozbawiony Marek Sowa.

Stępem na komisję...

– Żeby spadła, musiałaby nosić imię Anna – żartował dalej Jerzy Lechnerowski.

– Oj tam, podejrzewam, że koleżanka Tatiana potrafi świetnie jeździć konno – pospieszyła z ripostą, podsumowując dyskusję, przewodnicząca komisji.

Z kronikarskiego obowiązku dodajmy, że już po zakończeniu posiedzenia do redakcji „Monitora” dotarły inne fotki od radnej amazonki, potwierdzające, że jeździecki trening zakończył się szczęśliwie (bez upadków) i w dobrym nastroju.

SPRAWDZONE

Nic tak nie raduje twórców mediów, jak żywy odzew odbiorców... Przed miesiącem, w czerwcowym wydaniu „Monitora”, opublikowaliśmy tekst podsumowujący 25 lat funkcjonowania naszego województwa, a w nim specjalną ramkę pt. „Ludzie wielkopolskiego samorządu w liczbach”. Przypomnieliśmy w niej, że przez ćwierćwiecze mieliśmy: 2 marszałków, 9 przewodniczących sejmiku, 22 wicemarszałków i członków zarządu województwa, a także 209 radnych województwa. Ta skomplikowana wyliczanka (sporządzona przy użyciu... liczydła, kalkulatora i wreszcie pliku excel) jest prawidłowa, niemniej podczas gazetowej korekty nie usunęliśmy magicznego słowa „sprawdzić”, co z uśmiechem skwitowało wielu czytelników, m.in. marszałek Marek Woźniak i wicemarszałek Wojciech Jankowiak. Dzięki temu lapsusowi wiemy, że poza naszą dwuosobową, skromną redakcją, ktoś jeszcze do „Monitora” zagląda.

ODKURZONE

„Inna strona samorządu” zagościła na naszych łamach ponad 15 lat temu i od tego czasu niezmiennie cieszy się uznaniem czytelników. Postanowiliśmy odkurzyć stare roczniki i przypomnieć, co przykuwało – czytelników i naszą – uwagę przez minione półtorej dekady.

USŁYSZANE

XII 2013

Stęskniliście się za Zbigniewem Ajchlerem w tej rubryce?

Fakt, znany ze specyficznego języka radny dawno tu nie gościł. Nie, żeby nie było o czym pisać, o nie! Wielokrotnie po kolejnych bonmotach Ajchlera byliśmy nagabywani, czy o tym napiszemy. Dawaliśmy dzielny odpór tym żądaniom. Jednak podczas listopadowej sesji sejmiku radny był w tak dobrej formie, że nie możemy nie zacyto-

wać choć kilku doniosłych stwierdzeń:

– Trzoda ledwo dyszy! (to podczas dyskusji o... norkach).
– Sytuacja jest patogenna.
– Będę optował przy swojej opcji!
– Nie można powiedzieć, że tylko parę osób ma panaceum na prawidłowe pisanie wniosków.

I nasz faworyt wśród aforyzmów radnego: – Życie jest beczenne... Na tym świecie przynajmniej.

PODPATRZONE I PODSŁUCHANE

I 2011

Podczas inauguracyjnej sesji sejmiku IV kadencji, w trakcie jednej z przerw potrzebnych na liczenie głosów, przewodniczący sejmiku Lech Dymarski narzekał, że gazety już wcześniej w przesądającym tonie pisały o składzie nowego zarządu województwa i prezydium sejmiku, nieco pomijając moc sprawczą radnych.

Radny Waldemar Witkowski musiał się włączyć: – Zwracam uwagę, że najlepiej zorientowany w tym, co się stanie, był pan wojewoda, bo ma ze sobą listy gratulacyjne z odpowiednimi nazwiskami!

– Ale miałem w kilku wersjach – pospieszył z wyjaśnieniem wywołany do tablicy Piotr Florek.

– No, zgrabnie pan wojewoda wybrnął – uznał Lech Dymarski.

Przerwy podczas tej sesji w ogóle były ciekawe. Podczas jednej z nich (potrzebnej na przygotowanie kart do głosowania), zniecierpliwiony długim czasem oczekiwania przewodniczący Dymarski zaapelował: – Czy komisja skrutacyjna może już ogłosić wyniki?!

– Ale... nie było jeszcze głosowania – zauważył nieśmiało ktoś z sali.

USŁYSZANE

I 2014

Grudniowe posiedzenia Komisji Budżetowej należą do tych o najwyższej wadze, wszak decydują się losy wojewódzkich finansów na kolejny rok. Członka tego gremium i szefa sejmikowego klubu PO Rafała Żelanowskiego co innego jednak tym razem zajmowało.

– Samochód mi się popsuł – oznajmił, wchodząc spóźniony.

– Nic się nie martw! – pospieszyli z dobrymi radami komisyjni koledzy. – Kupisz

nowy. Marek ci doradzi, jaki wybrać, a Janek – jak to sfinansować.

To była aluzja do siedzących obok radnych: Niedbalejny rok. Członka tego gremium i szefa sejmikowego klubu PO Rafała Żelanowskiego co innego jednak tym razem zajmowało.

Padła jednak i bardziej śmiała propozycja, nawiązująca do szalejącego za oknami „Ksawerego”: – Postaw auto pod drzewem! Może się złamie?

PODLANE DESZCZEM I WYSUSZONE

Czy samorządowcy (niczym indiańscy... szamani) mogą powstrzymać ulewę i przywołać słońce? – zastanawiali się goście zgromadzeni 18 czerwca na rynku w Wągrowcu, gdzie otwarto zawody pt. „Dis+Able European Summer Games”. W tej trwającej tydzień międzynarodowej rywalizacji niepełnosprawnych sportowców wzięło udział blisko 500 zawodników z 12 europejskich krajów. Rywalizowano w 10 dyscyplinach: bocci, siatkówce na siedząco, goalballu (piłkę dźwiękową dla osób niewidomych), pływaniu, tenisie stołowym, kręglach, kolarstwie ręcznym (handbike), łucznicztwie, wyścigach smoczycy łodzi i żeglarstwie. Gdy prezes Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego Łukasz Szeliga zaczął przemawiać, w Wągrowcu lunął deszcz. Padało 15-20 minut, dopóki na scenie (w mokrym garniturze) nie pojawił się gość wydarzenia Jacek Bogusławski z zarządu województwa, który krótkim hasłem: „Niech wygrają najlepsi”, sprawił, że chmury... roztopiły się. A nad miejskim rynkiem pojawiło się słońce, które pozwoliło zawodnikom, działaczom i gościom szybko wysuszyć ubrania w ten upalny dzień.

MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031

Rada Programowa: Adam Cukier, Zbigniew Czerwiński (sekretarz), Marek Gola, Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącej), Zofia Itman, Tatiana Sokołowska (przewodnicząca)

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036, fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otokci